

НАШЕ ЖИТТЯ

OUR LIFE

ВИДАЄ СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ – PUBLISHED BY UNWLA, INC.

СОЮЗ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

“НАШЕ ЖИТТЯ”

Рік заснування 1944

Виходить раз у місяць

СUA – неприбуткова організація
Засновник Українського Музею в Нью-Йорку

UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

“OUR LIFE”

Published since 1944

Non-profit organization

Founders of The Ukrainian Museum in New York, N.Y.

PIK LXIV

ЛИСТОПАД

Ч. 11

Головний редактор – **Ірена Чабан**
Редактор англомовної частини – **Тамара Стадниченко**
Мовний редактор – **Лев Чабан**

Редакційна колегія:

Ірина Куровицька (з уряду) – голова Союзу Українок Америки
Марта Богачевська-Хом'як, **Любов Волинець**, **Ася Гумецька**,
Анна-Галія Горбач, **Галина Кирпа**, **Марта Тарнавська**

Адміністратор: **Наталія Дума** (год. праці – 8:30-2:00)

Адреса адміністрації і редакції:

203 Second Avenue, New York, NY 10003

Тел.: (212) 533-4646 Fax: (212) 533-5237

E-mail: irenachaban@aol.com

Річна передплата в США

Для членів СUA \$25.00

Для інших передплатників \$40.00

Поодиноке число \$3.00

В країнах поза межами США ..... US \$50.00

VOL. LXIV

NOVEMBER

№ 11

Editor-in-Chief – **Irena Chaban**
English Editor – **Tamara Stadnychenko**
Ukrainian Language consultant – **Lev Chaban**

Contributing Editors:

Iryna Kurowyckyj – UNWLA Inc. President
Martha Bohachevsky Chomiak, **Lubow Wolynets**, **Assya Humetsky**
Anna-Halia Horbach, **Halyna Kyrpa**, **Marta Tarnawsky**

Administrator: **Natalia Duma** (Office hours – 8:30-2:00)

Editorial and Administration Office:

203 Second Avenue, New York, NY 10003

Тел.: (212) 533-4646 Fax: (212) 533-5237

E-mail: irenachaban@aol.com

Annual subscription in the USA for UNWLA members \$25.00

Annual subscription in the USA for other subscribers \$40.00

Single copy \$3.00

Annual subscription in countries other than USA ..... US \$50.00

ЗМІСТ

Послання Митрополита Андрея Шептицького	1
Леонід Мосендз. Є ніжна принадність... ..	1
Молитва за прославу Слуги Божого Митрополита Андрея	1
Світовий Конгрес Українців закликає про міжнародне визнання Голодомору	2
Л. Вусик. Голодомор	3
Проголошуємо літературний конкурс... ..	5
Лист Союзу Українок в Америці, 1925 р.	6
Марина Мороз. Вузлик квасолі	7
Богдан Стельмах. Стрілецькі могили	8
Ростислав Доценко. Прощання – перед майбутніми зустрічами	9
Збережемо “Наше Життя”	11
Рома Дигдало. Моя кухня в недалекому майбутньому	11
Our Life	
Iryna Kurowyckyj. From the Desk of the President	13
Tamara Stadnychenko. Virlana Tkacz Named “Honored Artist of Ukraine”	16
Pavlo Tychyna. A. Girl Embroiders	17
Oliia Rudyk. Branch 30 Sets Agenda for the Coming Year ..	18
Ihor Magun. Radiological Tests: Which Should You Get? ..	19
CFC Campaign	20
Ірина Куровицька. Новини Головної Управи СUA	21
Діяльність округ і відділів СUA	25
Переступили межу вічності	29
Добродійство	32
Нашим дітям	34

На обкладинці: Митрополит Андрей Шептицький з дітьми.

Підписано до друку 23 жовтня 2007 р.

Ірина Куровицька, голова СUA. Ірена Чабан, головний редактор.

Редакція журналу веде листування з читачами лише на сторінках часопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів.

За точність викладення фактів відповідає лише автор.

Редакція зберігає за собою право на мовне редагування і скорочення матеріалів.

Рукописи, які не були замовлені редакцією, не повертаються.

При передруці посилання на “Наше Життя” обов'язкове.

“OUR LIFE” (USPS 414-660) is published monthly (except August) by
Ukrainian National Women's League of America, Inc.,
203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003
ISSN 0740-0225

Periodicals Postage Paid at New York, NY and at additional mailing offices.
(USPS 414-660)

Postmaster: send address changes to

“OUR LIFE”, 203 Second Ave., New York, NY 10003

© Copyright 2007 Ukrainian National Women's League of America, Inc.

Друковано в COMPUTOPRINT CORP.

1360 Clifton Ave., #402, Clifton, NJ 07012

Tel.: (973) 574-8800 Fax: (973) 574-8887 e-mail: computopr@aol.com

Передплати за журнал “Наше Життя” просимо присилати на адресу канцелярії СUA у Нью-Йорку
203 Second Ave, New York, N. Y. 10003

Please forward all queries and annual subscription fees for *Our Life* to
UNWLA, Inc., 203 Second Avenue, New York, NY 10003

Просимо звернути увагу на зміну цін передплат, які діють з 1 січня 2007 р.

...„Є люди, для яких релігія є неначе урядовим одностроєм, якого уживають лише кілька разів у рік при патріотичних торжествах. Інші, щиріші для Бога, надягають мундур християнства кожної неділі, але відтак складають його до скрині, а вбираються в іншу одіж на всі заняття цілого тижня. Треба сказати, що дуже трудно зрозуміти таких людей. І вони не можуть нас розуміти. Іншими словами кажучи: щоби розумітися, треба уживати одної мови. Ця мова, що є підставою всякого говорення, – християнський світогляд. (...)

Послання Блаженнішого Митрополита Кир Андрея Шептицького.
У справі порозуміння.

* * *

Є ніжна принадність у сільському храмі,
Як сутінок березня в закутках ляже:
Ясніють віконні у присмерку плями,
Дрімає Микола у різьбленій рамі,
А тремітний вогник щось Спасові каже.

І піп стародавній у зшарганих ризах
З дяком розпочали розмірену мову.
Луна їм втворює несміло в карнізах,
Ось... Голуб на крильцях зворухнувся сизих,
Хтось мудрий вслухається в кожнеє слово.

Притишений, мідяний брязкіт кадила,
Легенькі, тендітні хмарки фіміяму
Вплітає дитячої містики сила
В архангелів меч і архангельські крила
Та все сполучає в солодкую гаму...

Вже місяць віконні закреслює грати,
Все глибшає, глибшає значеність чину...
Темнішають ночі веснянії шати,
Ймуть зорі у вікна частіш зазирати
А в душу спливає безконечність хвилини...

Леонід Мосендз

Молитва за прославу Слуги Божого Митрополита Андрея

Господи Ісусе Христе, Ти завжди нагороджуєш Твоїх вірних слуг не тільки особливими дарами своєї Любови, але і вічною нагородою Святих у небі, а в багатьох випадках і прославою на Твоїх святих Престолах тут на землі. Покірно благаємо Тебе, зволь так прославляти Твого вірного слугу Андрея Шептицького. Він упродовж свого праведного життя, повного терпінь і досвідів, був добрим Пастирем свого стада й великим подвижником Церковної Єдності. А через Його прославу і заступництво пошли і усьому нашому Народові великий дар Єдності і Свободи. Амінь.

145 Evans Ave., TORONTO ON M8Z 5X8 CANADA • TEL. (416) 323-3020 • FAX (416) 323-3250
E-MAIL: congress@look.ca • INTERNET: ukrainianworldcongress.org

225 E. 11th STREET, NEW YORK NY 10003 USA • TEL. (212) 254-2260 • FAX (212) 979-1011
E-MAIL: Askold@verizon.net

ПРЕСОВЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

СВІТОВИЙ КОНГРЕС УКРАЇНЦІВ ЗАКЛИКАЄ ПРО МІЖНАРОДНЕ ВИЗНАННЯ ГОЛОДОМОРУ

У своїй недавній кореспонденції до Бундестагу, Німеччина, від 24 вересня 2007 року Світовий Конгрес Українців писав: “У 2007-2008 роках світова громадськість відзначатиме 75-ту річницю Голодомору 1932-1933 років в Україні, коли було замордовано більше 7 мільйонів українських чоловіків, жінок та дітей. Ця трагедія не була результатом якогось природнього лиха, а була запланованою політикою радянського комуністичного режиму під керівництвом Йосипа Сталіна, щоб знищити волю українського народу.

На сьогоднішній день десять парламентів за межами України прийняли резолюції, у яких засуджується ця подія і визнається Геноцидом проти українського народу, а також надаються інструкції своїм міністерствам розробити навчальні програми на цю тему.

Ми звертаємося до Вас із проханням, щоб ви висловили своє занепокоєння та солідарність, прийнявши подібну резолюцію у Парламенті Німеччини. У сучасному світі найбільш ефективним засобом захисту проти нетерпимості та пригноблення є спільне співробітництво та добра воля світової громадськості. Ми маємо до Вас скромне прохання, щоб ви розглянули наше прохання як спробу сприяння кращого розуміння між народами”.

Лист від СКУ було послано із зразком тексту резолюції німецькою мовою. Копії листів від СКУ було послано до представників усіх політичних партій, які входять до парламенту Німеччини.

Недавно подібні листи із зразками резолюцій було послано до парламентів Франції, Греції та Італії. На сьогодні Австралія, Аргентина, Канада, Естонія, Грузія, Угорщина, Литва, Перу, Польща, Іспанія та Сполучені Штати Америки вже прийняли подібні резолюції про відзначення Голодомору 1932-1933 років. СКУ розробив зразок резолюцій англійською, французькою, німецькою, італійською, португальською іспанською та українською мовами.

9 жовтня 2007 року

Аскольд С. Лозинський
(212) 254-2260
Askold@verizon.net

ГОЛОДОМОР

Доповідь, виголошена на панахиді по невинноубієнних сталінським режимом біля пам'ятника жертвам Голодомору в Лос-Анджелесі, 19 листопада 2006 р.

Нікому не потрібно нагадувати, з якою метою ми зібралися біля цього невеликого знаку пам'яті найжахливішої із сторінок в історії нашої рідної України.

„Який голод, питаєте, був? Те, що собак та котів виїли – те дрібниця. Те, що дохлятину із скотомогильника, щоб власті не бачили, тягли, – теж ніщо. Серед зими почали мертвяків одривать і їсти, а тоді й за живих взялися. Чегринець, той вкрав у Сахних хлопця, зарізав та й з'їв. Гарне таке хлоп'ятко було, Панашиком звали, тільки рученята мати в зарізяки отняла, під порогом лежали...” (Із спогадів Михайла Миколайовича Котенка, с. Дзюбівка, Сумської обл.).

Як сталося, що в країні з найродючішим чорноземом, де збирали щедри врожаї, стався голод, удруге в 20-му столітті (перший 1921-23 рр.)? Причиною голодомору стала політика комуністичного режиму щодо українців як нації і, зокрема, щодо селян як класу. Бо згідно з ленінсько-сталінською доктриною про головну роль робітничого класу і керуючись вказівками Сталіна, викладеними ним 11 серпня 1932 р. в листі до Кагановича: „...Саме головне зараз Україна (...) Справи на Україні із рук геть погані (...) Погано по партійній лінії (...) Погано по лінії советській (...) Погано по лінії ГПУ (...) Поставте собі за мету перетворити Україну в короткий термін в справжній бастион Советського Союзу, в дійсно показову республіку. Грошей на це не шкодувати”. І нічого не шкодували, грабували все, навіть вузлики у кошику під немов-

лям. У чоловіка моєї двоюрідної бабусі в кузні знайдено було півторбинки ячменю, і за це всю родину, де було четверо маленьких діток, було вивезено за Урал, дід пропав безвісти, а бабуся повернулася в Україну лише в 50-х роках. Дуже

скоро в селах все було конфіковано, знищено, розграбовано. Тихо стало в колись співучих селах, не було чути ні півнячого крику, ні собачого гавкоту, все пішло в їжу. Страшне запустіння опустилося над селом, над всією Україною. А спорожнілі українські села заповнювали поселенцями з Росії.

Коли дослідники говорять про голодомор 1932-33 рр., мається на увазі період із квітня 1932 по листопад 1933 рр. Саме за ці 17 місяців, тобто, приблизно за 500 днів, в Україні загинули мільйони людей. Якщо подивитися статистичні дані, то видно, що з 1926 р. по 1939 р. населення зменшилося на мільйони. Де ж поділися декілька мільйонів? Складається враження, що в ці роки в Україні не народжувалися діти. Відповідь одна – масовий терор 1933 р. було спрямовано проти українського народу. В таких же масштабах голод спостерігався у тих районах Кубані, Північного Кавказу та Поволжя, де дуже великим був відсоток українського населення. Тільки вслухаймося в

прізвища командирів Великого Голодомору: Сталін та Каганович, Постишев та Косіор, Балицький та Якір, Молотов та Хатаевич і ще багато Богом проклятих прізвищ, хоча деяким із них в Україні до цього часу стоять пам'ятники.

Сталінський тоталітарний режим доклав багато зусиль для того, щоб про Голодомор мовчали всі, і навіть ті люди, що його пережили, а також їхні діти та онуки. Коли я запитувала про ці жахливі часи маму, докоряючи їй одночасно, чому вона не говорила мені про це раніше, завжди відповідь була: „Боялася” (і це 60 років після?!). Щоб про цей геноцид не знали за кордоном, а якщо і дізнавалися, то теж би мовчали. А були такі, як представник „Нью-Йорк Таймс” у СРСР Волтер Дюранті, який привселюдно кричав на увесь світ: „Неправда! Нема й не було голоду!”. Мабуть за цю страшну брехню він став лавреатом Пулцерівської премії. Але були мужні кореспонденти – Чемберлін, Лойонз, Маггерідж, Геріт Джонс, з онуком якого мене доля звела на конференції в Іллінойському університеті (Урбана-Шампейн) і я, ледве стримуючи сльози, гортала записник репортажів з України тієї мужньої людини. Хіба ми можемо сьогодні не згадати про таких людей, як Джеймс Мейс, який сказав сакраментальну фразу: „Ваші мертві вибрали мене” і разом із Робертом Конквестом досліджував та кричав на весь світ про трагедію українського народу. Але особливо боляче згадувати слова Д. Мейса, сказані ним мені під час нашої зустрічі в Києві: „Чому в Україні так мало знають про Голодомор і державою нічого не робиться, щоби встановити історичну справедливість?” І, можливо, тому, що такі люди, як Геріт Джонс, як Джеймс Мейс, не мовчали, їхній життєвий шлях був надто короткий!

На сьогодні Голодомор визнали десять іноземних держав (Австралія, Естонія, Італія, Канада, Литва, Грузія, Польща, США, Угорщина, Аргентина). До голосу історичної справедливості приєдналася Парламентська асамблея ради Європи. Сенат США 29 вересня проголосував за законопроект сенатора Карла Левіна про надання дозволу урядові України на встановлення в Вашингтоні пам'ятника жертвам Голодомору 1932-33 рр., а Президент США Джордж Буш уже підписав цей закон, хоча законопроект сенатора Кемпбелла про визнання Голодомору геноцидом навіть не було поставлено на голосування, просто про нього забули.

І як можна дивуватися забудькуватості американських законотворців, коли Верховна Рада України до сьогоднішнього дня не визнала Голодомор етнічною чисткою проти українсько-

го народу, не дивлячись на всі вмовляння та переконання Президента?! Причому заважають не росіяни, не грузини або євреї, на перешкоді – духовні та політичні нащадки тих, хто знищував свій народ у 30-х роках. Коли українські дипломати б'ють в усі дзвони, звертаються до урядів країн усієї планети з проханням визнати Голодомор в Україні 1932-33 рр. геноцидом української нації, разом із тим урядовці допускають страшні помилки чи то від недалекоглядності, чи то свідомо?! Так, 7 вересня ц. р. Постановою Кабінету Міністрів України було звільнено голову Державного архіву України Бодяка Геннадія Володимировича, професора, доктора історичних наук, і призначено Гінзбург Ольгу Петрівну – в минулому техніка-конструктора, яка колись досягла посади секретаря парткому Конотопського арматурного заводу. Як кажуть – коментарі зайві. І що головне – її призначення на цю посаду було однією з умов входження комуністів до біло-блакитного блоку. Тому гостро постає питання: чи не зникнуть архівні документи, які стосуються Великого голоду, як зникли тисячі документів із Львівського архіву і більшість із цих раритетних документів уже втрачено для України навіки?

І чи не є результатом такої недалекоглядної політики події при вшануванні пам'яті жертв Голокосту в цьому році? Виставку, присвячену 65-й річниці трагедії в Бабиному Яру, відкривали в Українському Домі президенти України, Чорногорії, Ізраїлю та Хорватії. Плакати на стінах розповідали про вбивство в Бабиному Яру 35 тисяч євреїв, а також циган та радянських військовополонених. А де була згадка про українців, які, ризикуючи своїм життям, урятували не одну сотню євреїв? Вони повинні були бути там названі?! А де згадка про десятки тисяч замордованих у Бабиному Яру українських патріотів?! Сором тим, хто готував цю виставку!

Або виступ у Бабиному Яру лідера єврейських громад Росії В. Кантора, який із гнівом відкинув усі спроби поставити на одну дошку Голодомор і Голокост – із тієї причини, що на його думку, голод 1932-33 років не був геноцидом і що від нього постраждало багато народів колишнього СРСР. Цю промову чули, здавалося б, ледве не всі українські можновладці (включно з Президентом), але жодної реакції на такі зухвалі заяви московського гостя так ніхто й не

зробив. Що це як не рабська психологія?! І чи не результат це того, що Сталін зі своїм оточенням під корінь винищили українську інтелігенцію, під виглядом колективізації розкуркулили всіх потенційних лідерів можливого українського повстання й штучним голодом виморили половину нашого селянства?! Іншій його половині Голодомором було завдано й донині невинних морально-психічних травм, бо страх живе в душах людей і донині. Тому до цього часу не відбувся кримінальний міжнародний процес над нацистами червоної Росії! Тому до цього часу незасуджений хоча б один із співробітників ГПУ чи енкаведист! Тому до цього часу на українській землі стоять пам'ятники катам українського народу! Тому до цього часу не визнана злочинною компартія СРСР! Тому до цього часу УПА не визнано воюючою стороною! Тому так

осмілила сьогодні „п'ята колона” з Донеччини, Луганщини, Харківщини, куди у вимерлі села селилися переселенці з Росії. Тому! Тому! Тому...

Ми, українці, не повинні забувати про цей жах, бо кожна смерть – то є загибель цілого мікрокосмосу. Але найголовніше – українській нації потрібно повернути її історичну пам'ять, тільки після цього вона багато що зрозуміє і не дозволить усіляким зайдам поводитись із собою так, як ті поводяться з нею сьогодні.

*І дзвонить пам'ять в наші будні,
Б'є голосами в синю вись:
Рік 33-ій у майбутнім
Не повторись! Не повторись!*

Л. Вусик.

Лос-Анджелес, Каліфорнія, 19.11.2006 р.

Доповідь ми отримали від 111 відділу Союзу Українок Америки.

ПРОГОЛОШУЄМО ЛІТЕРАТУРНИЙ КОНКУРС Фонду Союзу Українок Америки ім. Лесі і Петра Ковалевих

*Ціль Фонду – сприяти розвиткові знань про Україну
та надавати підтримку українській літературі.*

Термін надсилання творів – до 28 лютого 2008 р.

Тему можна зачерпнути з будь-якого відтинку української історії, культури, побуту.

Рукописи повинні мати не менше 250 сторінок машинопису у трьох примірниках.

Допускаються до конкурсу також твори (не менше 150 сторінок),
які вийшли друком у 2005-2007 роках.

Лавреатів вибирає окремо призначений незалежний комітет-жюрі науковців та літераторів.

Склад жюрі скликається наново з року в рік і буде оприлюднений разом з іменами лавреатів
при оголошенні вислідів конкурсу.

Нагорода, уфундована подружжям Л. і П. Ковалевих, адмініструється Союзом Українок Америки.

Твори, підписані псевдонімом, повинні мати залучену коверту з прізвиськом автора.

Твори слід надсилати на адресу:

**Ukrainian National Women's League of America
Kovaliv Fund Competition
203 Second Avenue, New York, N.Y., 10003**

LEAGUE OF UKRAINIAN WOMEN OF AMERICA
СОЮЗ УКРАЇНОК В АМЕРИЦІ

JULIA SHUSTAKEVICZ, President
1119—84th St., Woodhaven, L. I., N. Y.

HELEN D. LOTOTSKY, Secretary
87 Van Wagenen Ave., Jersey City, N. J.

KATHERINE SHUTOCK, Treasurer
429 East 9th St., New York City.

S. ABRAHAMOVSKA, 1st Vice President
168 West 86th St., New York City.

JULIA JAREMA, 2nd Vice President
129 East 7th St., New York City.

JERSEY CITY, N. J., ...

Дата 24 червня, 1925

ХВАЛЬНИЙ ЗАРЯДЕ:—

Отсим маємо честь повідомити Ваше товариство, що Конгресовий Комітет, який був заснований для справ участі Українок в Міжнароднім Жіночій Конгресі у Вашингтоні, змінює назву на **Союз Українок в Америці**; поширив свою діяльність і приймає нових членів.

Програма Союзу Українок в Америці слідує: Прийняте статута на зразок Союзу Українок у Львові, поміч старому краю згідно з вказівками Союзу Українок у Львові, організованне всіх Українок в Америці, заходи задля виховування дітей в українській душі через закладанне молодечих товариств, ширенне української літератури та піддержанне товариського життя серед Українок в Америці.

Тому, що організованне Українок в Америці поодинокими членами не можливе, уряд Союзу Українок в Америці постановив приймати в члени тільки товариства чи сестрицтва вже зорганізовані. Товариство чи сестрицтво, яке стає членом Союзу Українок в Америці, годиться придержуватись його статута, не змінюючи притім характеру свого вже основаного товариства. Товариство, яке стає членом Союзу Українок в Америці, має право на одну делегатку, яка заступає се товариство на з'їздах Союзу Українок в Америці, що будуть відбуватись раз у рік. Ся делегатка може з вибору зїздом увійти до головного виділу або до ширшого виконавчого комітету Союзу Українок в Америці.

Із вище наведених точок бачите, що нам треба було вже давно утворити таке товариство, яке обєднало-б усе українське жіноцтво в Америці, а коли воно вже основане, то всі жіночі товариства не тільки повинні але обовязані ради свого народу до такої організації належати.

Ми певні, що Ви будете одні з перших і многих товариств, які сю справу обговорите на найближшій мітингу свого товариства, виберете делегатку, яка готова була-б на поклик приїхати на Зїзд Союзу Українок в Америці, і зголосите писменно свою згоду стати в члени могутнього Союзу Українок в Америці.

Коли у Вашій місцевості є ще яке жіноче товариство, з яким ми через брак адреси не можемо порозумітись, просимо ласкаво його приєднати до Союзу Українок в Америці і нам про се написати.

Союз Українок в Америці приступив до великого діла і тільки пильна праця нашого жіночого загалу може довести до його довершення.

Ми переконані, що Ви ставши членом Союзу Українок в Америці, дасьте нам помічну руку і всі як одна будемо працювати для добра Неньки України.

Ми мусимо мати на увазі, що коли об'єднуємося в одну велику родину в далекій від рідної сторони Америці, то будемо сильною підпорою тим сестрам в старому краю, які через поневоленне чужими народами стали безсильні із звязаними руками.

Не відбираймо їм тої послідньої надії, яку вони на нас покладають.

В єдності сила!

Остаємо зі ширим поздоровленням

ЗА СОЮЗ УКРАЇНОК В АМЕРИЦІ:

Гогоцька, секретарка.

P. S. Всі писма просимо посилати на адресу секретарки Союзу Українок в Америці.

Марина МОРОЗ

Я народилася в місті Москві у році Собаки під сузір'ям Лева. Українка. Віруюча.

Мій батько Микола Васильович – військовий юрист, тепер підприємець. Мати Раїса Миколаївна закінчила Чернігівське музичне училище та Педагогічний інститут із ділянок фортепіано та історії. Викладає у дитячій музичній школі. Навчаюся в сьомій класі середньої школи районного центру Талалаївка на Чернігівщині. Улюблені предмети: література, історія, чужоземна мова. Відвідую музичну школу, вчуся грати на бандурі та фортепіані. Люблю слухати композиторів-романтиків. Вони викликають у мене бажання бути кращою, добрішою. У вільний час малюю, читаю, танцюю, їжджу на ровері. Захоплююся поезією Івана Драча.

З боєм серця відкриваю для себе трагічні сторінки моєї України.

Довгий час моя сім'я жила поза межами України, на Закарпатті. Я бачила власними очима звірства міжнародних суперечок. Тому я звертаюся до Всевишнього, щоб Він дав людям всього світу розуміння, злагоду, мир. Але я завжди відчувала себе українкою, хоч би де ми були. Вдома у нас завжди розмовляли рідною мовою, співали українські пісні, мене вдягали в український одяг.

Моя найбільша мрія – стати вчителькою початкової школи. Від того, як ми виплекаємо маленькі особистості, залежить доля моєї України. Я хочу бачити її соняшною, усміхненою, квітучою.

Марина Мороз – лауреат першої премії 24-го Літературного конкурсу СФУЖО ім. Марусі Бек "Голод 1933 моїми очима".

ВУЗЛИК КВАСОЛІ

У мене бабуся – найдобріша з усіх бабусь. Хоч би що вона робить, хоч би чим була заклопотана, її лагідні очі завжди випромінюють тепло і світло. Руки в неї мозолисті від щоденної праці, але дуже ніжні. Кохається моя бабуся в рукоділлі та квітникурстві. Хата й подвір'я завжди бувають веселковим розмаєм квітів. А над хатою – горище. Це для мене найцікавіше місце, бо тут зберігаються старі речі, які вже давно вийшли з ужитку, але бабусі шкода їх викидати. Адже все це – історія нашої сім'ї. І пам'ять про тих дорогих нам людей, яких уже немає на цьому світі. Тут ослін, і скриня і гребінка, і багато квасолі у вузликах, торбинках, глечиках та горщиках.

Моя бабуся ще молода, та росла вона в повоєнне голодне лихоліття із матір'ю – солдатською вдовою. Життя для всіх тоді було нелегке, а особливо для вдів. Багато чого навчилася бабуся у своєї матері.

Щовесни вона саджає на своєму городі всього-всього, як кожна дбайлива господиня. Та одного бабуся саджає більше, ніж інші сусідки, – квасолі. Ні, не на продаж, а на випадок голоду, про який чула від своїх матері й бабусі.

Прабаба моя померла, коли я ще була зовсім маленька. Так і не встигла розказати мені

про прадіда, який не повернувся із фронту. А ще була в мене прапрабабуся, якої я так ніколи й не бачила, і яка не бачила мене. З бабусиних та маминих розповідей знаю, що була вона жінка напрочуд мудра і врівноважена. Її хатина стояла одним боком до сільського вигону, а другим дивилася в ліс. Коли моя мама була ще маленька, то прабаба Мар'яна завжди пригощала її горіхами з лісу – від білки, а чи від зайця. Нелегка була її доля. Та до останніх днів своїх, а прожила прабаба до сто першого року, вона залишалася доброю й невибагливою. Все промовляла до бабусі та дідуся: „Пийте, діти, їжте, діти, бо так до віку не буде”. Про голодний 1933-й рік розказувала мало. Та про це тоді вголос і не говорили...

За довге життя лелека приніс їй дванадцять діточок: одинадцять синів і одну дочку, Ніну, мою прабабусю.

А доживати віку на цьому світі залишилася сама-самісінька. Бо діти відійшли в інший світ раніше, ніж мати. Були такі роки, що похорони стукали в двері один за одним, ледве встигали причиняти за ними двері: то тиф, то нещасливий випадок, а то... голод.

Мені він увижається чудовиськом-ненажерою з сотнею ротів і нечисленними лапами-

Богдан СТЕЛЬМАХ

СТРІЛЕЦЬКІ МОГИЛИ

Стрілецькі могили понищено вщент,
Лупали, копали, валили, палили...
Лиш де-не-де хрест, де-не-де монумент –
І все – пропадають стрілецькі могили.

А там українські стрільці січові –
Палкі „усусуси” – юнацтво безусе...
Франкові сини, його мрії живі...
Прости нам за них, милосердний Ісусе...

Біліли фігури в зелених полях,
По білих містах цвинтарі зеленіли.
В блакитне із жовтого жайворон-птаха
Щороку про наші співав Термоніли.

“Чужинче, скажи Україні, що ми
Наказам її були вірні до скону...”
Могила роздертими стогне грудьми,
І нікому стати в її оборону.

А ти, гвалтівнику безрадних святинь,
Господаре й рабе страшної руїни,
Спинися, лопату іржаву відкинь, –
Тут впали за волю сини України.

Тут наша історія, слава і честь,
Тут нашої долі покривджені мошці.
Народе полеглий, числа тобі несть!
Народе живущий, нема тобі прощі!

Бо хто ми, бо що ми без рідних могил? –
Ставище безводе, пташище безкриле,
Румовище храму у хаосі брил...
Вернім Україні стрілецькі могили!

Без них наша пам'ять достоту, як мрець,
Як небо беззоре, як море безхвиле.
Та ж он Симоненко, Тютюнник, Близнець –
Насипмо над ними стрілецькі могили.

Без них наша совість, як той боягуз,
Що страхом життя своє в'яже безсиле.
Та ж он Івасюк, Миколайчук і Стус –
Насипмо над ними стрілецькі могили.

Над кожним, хто правди шукав у вогні,
А їх – легіони, і їм – не простили,
Над кожним сьогодні, в ці праведні дні,
Насипмо високі стрілецькі могили...

Щохвилі комусь уривається шлях.
Та дай мені, Боже, – як з праху і пилу
Обернуся знов я на пил і на прах,
Щоб діти і внуки в родинних краях
Звели наді мною стрілецьку могилу.

Едвард Козак, “А ми тую червону калину підіймемо”...

щупальцями, якими воно стягає з усієї нашої України діточок-квіточок, їхніх батьків, бабусь і дідусів до себе в обійстя. І їсть їх, висмоктує їхню кров, обгризає кістки. Надимається від цього і стає ще більший, страшніший і ненаситніший. І не сховаєшся від нього, не втечеш нікуди...

У моєї прабаби Мар’ї вмерли в голодний рік чотири сини. Решта врятувалася завдяки тільки квасолі, яку вона встигла сховати. Певно, не одну ніч думала вона, куди сховати хоч квасолю, адже хліб весь безжалісно забрали. А вузлик квасолі спокійнісінько висів у коморі на цвяшкуні. Стояла квасоля і в горщиках на долівці. Була різна: і біла, і в червоних розводах, мов писанки. Заховала її баба Мар’я в полові на горищі. Розкотилися квасолини-намистини у тій золотій полові, ховаючись від чужих, жадібних рук.

Так і врятувалися від голодної смерти завдяки квасолі. Відтоді в нашій родині квасоля в найбільшій повазі серед усієї родини.

І щовесни моя ще молода бабуся садить більше квасолі, ніж сусідки. Тієї самої квасолі, якої дала їй бабуся, а моя прабабуся, Мар’я. Саджає не на продаж, а на випадок голоду...

*“Говорить четверте покоління”,
Торонто, видання СФУЖО.*

ПРОЩАННЯ – ПЕРЕД МАЙБУТНІМИ ЗУСТРІЧАМИ

Скоряючись невинному плинові часу, кожен із нас у свою пору відходить у потойбіччя, але тільки дехто – у вічність. Один з цих небагатьох, якого не стало в березні нинішнього року, – Олекса Ізарський, свосрідний стилем і духовним мисленням письменник з української діаспори, а почасти й аналітик культурологічних проблем, покищо дуже мало знаний в Україні. Повернення його творчого доробку на батьківщину – справа недалекого (сподіваємось) майбутнього.

Справжнє прізвище Олекси – Мальченко. Народився він у Полтаві 30 серпня 1919 року в інтелігентній родині, яка була свідомо свого українства і дивом дивним уникла політичних репресій “у країні Сталіна, у Країні Рад”. Навчався в полтавській школі, а далі в Київському університеті, де встиг вільно опанувати німецьку – та й французьку теж – мови ще перед початком війни 1941 року. У перебігу воєнного лихоліття Олекса з ріднею (батько, мати й молодший брат) подався на Захід, не без пригод урешті добувшись до Баварії, де кількарічним його осідком стала баварська столиця Мюнхен, місто добре знаних культурних традицій (попри спричинені війною руїни якого “проглядала велич минулого”, – як скаже згодом Ізарський в одному з творів) над річкою Ізар. Саме й цій річці ми маємо завдячувати появу такого екзотичного для українців топонімічного псевдоніма. Невдовзі по закінченні війни Мальченки за порадою однієї доброзичливої знайомої – щоправда, без батька, якого не стало ще в 45-му році, – переїзять до США, де оселяються в місті Клівленді (штат Огайо).

Перша книжкова публікація Ізарського вийшла 1951 р. в Німеччині. Це була не поезія й не проза, а суто літературознавча праця – “Рільке на Україні”, через деякий час перевидана в німецькому тлумаченні. Опісля Олекса переклав рідною мовою уривок з роману Казіміра Едшміда “Маршал та сляво ласки” (про чільника латиноамериканського визвольного руху Сімона Болівара), опублікований 1960 р. у збірнику “Вибраний К.Едшмід”, і низку прозових творів Рільке, мав також деякі інші переклади.

Якось невимушено увійшовши в німецьке культурницьке середовище в Баварії, Ізарський налагоджує стосунки не тільки в межах тамтеш-

ньої української літературної “братії”, а й з представниками різнонаціональних емігрантських угруповань, завдяки чому тверезіше сприймає навколишню дійсність, що знайшло відображення в його наукових розвідках і журнальних статтях та рецензіях з філологічних і мистецьких проблем, студіях з українсько-німецьких культурних зв’язків, а пізніше і в спогадах (“Поема про колективізацію”, “Спроба синтетичної монографії про М. Кропивницького”, “Життя Марії Заньковецької”, “Й. Ляйттеб і Україна”, “Михайло Орест у листах”, “Володимир Мияковський” та ін.).

Незабаром однак дійшла черга і до художньої прози, яка прозрівала й формувалася у творчій свідомості юного Олекси ще з воєнних його літ. Це було не аж так і просто, враховуючи суворо вищивацькі емігрантські реалії. Але зате воно виявилось чимось цілковито новаторським для української літератури, а конкретніше – разком творів на кшталт родинної хроніки, спонукою до праці над якою майбутньому авторові слугували романні цикли Еміля Золя, Жоржа Дюамеля, Роже Мартена дю Гара, Марселя Пруста і ще декого.

Започаткувала цю серію повість “Ранок”, видана книжкою 1963 р. і присвячена дитинству основного героя – Віктора Лисенка, явним прототипом якого був сам Олекса Мальченко. За нею вийшли повісті й романи “Віктор і Ляля” (1965) – оповідь про завершальні шкільні літа Віктора; “Чудо в Мисливицях” (1967) – весна й літо 44-го року, проведені ним з ріднею майже в “остарбайтерському” статусі в Шлезьку, Німеччина; “Київ” (1971) – Вікторове навчання в університеті перед війною; “Саксонська зима” (1972) – заробітчанство його в Саксонії на межі 44-45-го років. Наступний твір, роман “Полтава” (вперше виданий 1977 р.; перевидання його 1999 р. в реальній Полтаві було прикро запізнлим першодруком Ізарського на батьківщині) – місто у розпалі війни й розгулі нацистської окупації. Рецензуючи цей роман, Анна-Галія Горбач так оцінювала змістовну насиченість твору: “Автор зумів змалювати окупаційну атмосферу, різних представників німецьких окупантів – від симпатиків української політичної самостійнос-

ти до зухвалих *Übermenschen*; схопив ситуацію російської агентури в німецькому запіллі, яка мала за мету дорешти винищити національно настроєні українські прошарки; передав вияви інстинкту мімікрії української людности, що старалася врятувати шкуру за всяку ціну”.

Особливо рецензентка наголошувала на пізнавально далекоюсяжній дійвості як роману *“Полтава”*, так і всього цього родинного циклу: *“Писати в наш час такі широко закроєні твори, не вважаючи на реальні обставини еміграційного життя (...), це справді вияв подиву гідної послідовности автора, що всупереч усьому залишається вірний своїм обітам, що працює не для сьогодення, а бачить свій вклад в українську літературу з широких перспектив майбутности”*.

Продовженням Лисенківської хроніки було *“Літо над озером”* (1981) – перший вихід автора на післявоєнну емігрантську пору. А останнім у багатосажному задумі полтавського ізарця став восьмий твір – роман *“Столиця над Ізаром”* (закінчений у 1986 р., але книжкою опублікований щойно 2002 року в Полтаві) – це широка картина еміграційної буденщини та літературних контактів нашого героя у Мюнхені середини 40-х років. Тепер уже ревний книголюб міг заглиблюватись у весь восьмитомний цикл відповідно до послідовности подій та реагування на них персонажів (звісно, якщо йому доступні були всі ці твори, враховуючи мікротиражі емігрантських друків і мізер пізніших материкових публікацій так само в обмежених накладах).

Загалом цей родинний епос складався з відносно самостійних утворів, які одначе становили певну цілість – будучи реалістичним відображенням свого часу і своєї генерації у вельми складній українській дійсності, сторозтерзаній зліва й справа визволителями й окупантами в одній іпостасі. Ізарський “з одержимістю письменника, свідомого своєї місії”, творив цю прозу, і вона безумовно “заслуговує на те, щоб із нею ознайомився ближче більш вимогливий до себе і до автора український читач, вихований на кращих зразках європейської та американської літератури” (обидві цитати зі сатти Марти Тарнавської про Ізарського-прозаїка). А що читати його не так і легко, то це теж правда, бо ж твори ці перевиті авторськими філософськими міркуваннями і цитатами світових майстрів слова, та й стилістика цієї “орнаментальної прози” (як назвав її Ігор Качуровський) де-не-де пересичена

ліричною метафізикою, крізь яку важкувато бува пробитись до конкретної думки. І крім того іноді ускладнює сприйняття тексту очевидна його недоредагованість (модна в модерному укрписьменстві, яке воліє обходитись навіть без коректорської “опіки”)...

Але це все “побічні” розмисли. Головне ж те, що Ізарський, органічно вростаючи в західні культурницькі світи, залишався українцем-інтелектуалом, котрий власним творчим набутком заперечив накинута кимось повоєнній еміграції ярлик “пропащого покоління”: воно в особі кращих своїх представників таки творило підвалини майбутньої духовно потужної України, яку, можливо, аж теперішньому поколінню вдасться реалізувати на рідній землі.

А він, Олекса Ізарський, сприяв наближенню її також своєю щоденниковою та епістолярною творчістю, першим книжковим виходом якої на люди стала торішня книжкова публікація в Полтаві під заголовком *“Щоденники 1940-1980”*, точніше – *“Висмики” з щоденників*, як назвав цю книжку сам автор. Це щось наче підсумково-документальне свідомо скорочене доповнення до Лисенківської родинної хроніки, візуальне й листовне свідчення тієї духовної “підпригори” його письменницької самореалізації завдяки особистому й листовному спілкуванню з безліччю культурних речників з різних країн світу (серед них подостатком і українців: Микола Лазорський, Юрій Шевельов, Михайло Орест, Григорій Костюк, Улас Самчук, Галина Журба, Богдан Кравців, Оксана Радиш, Марта Тарнавська, Ігор Качуровський, Дмитро Нитченко, Анна-Галя Горбач, Ліда Палій та інші). Сам Ізарський свідчив, що в його щоденниках, архівно нині приявних, “розмістилася ціла енциклопедія нашого літературного життя за кордоном України”, і дуже вболівав за тим, чи не загинуть “всі ці великі й малі факти”, зафіксовані на папері.

І був ще у нього намір після завершення умовного восьмитомника – якому автор, на жаль, так і не дав узагальненої назви – підготувати збірник *“Зустрічі, листи”*, до якого передбачалося включити й шерег біографічних статей про українських та іншомовних письменників і ще дещо – намір, здійснити який не дозволив йому поважний уже вік... А ще ж малось на думці наблизити до друку чималий сувій його епістолярію!

Закінчення на стор. 28.

ЗБЕРЕЖЕМО „НАШЕ ЖИТТЯ”

Дорога редакціє!

Журнал „Наше Життя” професійно і гарно редатований та цікавий, я з приємністю читаю його. Він дуже потрібний для членок Союзу Українок Америки, тому складаю 100 дол. на Пресовий Фонд з надією, що ще довгі роки будемо ним тішитися.

Зі щирим привітом Лідія Магун, Почесна членка СУА.

У світлу пам'ять мого улюбленого дідуся **бл. п. Дмитра Косовича** складаю 100 дол. (через 83-й Відділ СУА, членкою якого є моя бабуся Стефанія Косович) на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.
Стефан Косович.

У світлу пам'ять **бл. п. Ірини Іваницької** родина і друзі склали 260 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя” (список жертводавців на 31 стор.).

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефанії Савчук** друзі склали 540 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя” (список жертводавців на стор. 31).

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефанії Савчук**, членки 83-го Відділу СУА, складаємо 100 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.
Мотря Міляннич, скарбник.

Щоб підтримати далі видання журналу складаємо по 30 дол. на Пресовий Фонд „Нашого Життя”. Разом 60 дол.
Ольга Городецька, Іванна Ратич.

У пам'ять чоловіка членки 49-го Відділу СУА Марії, **бл. п. Дмитра Дранка**, який відійшов у вічність 5 серпня ц. р., складаємо 100 дол. на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”. Посестрі з родиною висловлюємо наші щирі співчуття.

За Відділ Уляна Лоза, голова, Богуслава Лонг, скарбник.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Екзекутива Союзу Українок Америки.

Редакційна Колегія журналу “Наше Життя”.

Рома ДИГДАЛО

МОЯ КУХНЯ В НЕДАЛЕКОМУ МАЙБУТНЬОМУ

Гумореска

Відразу хочу зазначити, що місце, в якому буде готуватися їжа для сім'ї, в жоднім разі не називатиметься кухнею. Там не буде печі, не буде зливу, ані холодильника. Як це місце будуть називати, треба ще подумати, і ми до цього повернемося. А поки що варто поговорити, що там відбуватиметься і як буде готуватися їжа.

Чи ви часом задумувалися над тим, чому наші вчені технологи і винахідники змогли вислати людину на місяць, збудувати в просторі дослідну станцію, а жінка далі залишилася в кухні біля печі?

Спромоглися тільки на машину до миття посуду і мікропечі. Овва! Велике досягнення! А

наші українські інженери, що так люблять вареники, – чи винайшли машину, яка готувала б вареники? Де там! Тут я маю на думці повністю автоматизовану машину, де ви всиплете, скажімо, 5 фунтів сирої картоплі, відповідну кількість борошна, яйця, сир та інші добавки, натиснете на два-три гудзички і – за 30 хвилин вискакують з машини готові вареники! Лишається тільки поставити на тарілку, додати сметани і вечеря готова. А чому б ні? Живемо в час, коли майже кожна жінка разом із чоловіком, а то й сама, мусить заробляти на хліб насущний. То ж чому вона має витратити більшість свого вільного часу в старозавітній кухні?

Найсприятливіша пора революційно змінити спосіб готування їжі для нашої сім'ї! Скажете, ідіть до ресторану. А чи ви знаєте, що нам дають в ресторані? Чи воно свіже, чи якісне? Таж усі знаємо, що технологія у нас на такому рівні, що можна збудувати машину, яка виконувала б усі кулінарні штуки без людського втручання. Отож, уявіть собі кімнату, де буде стояти гігантська комп'ютеризована, ну, скажімо, шафа або скриня.

У цій шафі буде майстер – комп'ютер, що контролюватиме дії декількох менших комп'ютерів, які виконуватимуть специфічні функції. Господиня або „менеджер” домашньої господарки, а скорочено домгоспменеджер, зі свого комп'ютера у праці дасть розпорядження комп'ютерній шафі зготувати вечерю: для чоловіка – цибуляну зупу, біф Велінгтон, городину і салату. Все разом не більше 1,500 калорій. Для сина – три великі гамбургери з усіма додатками, калорії необмежені – він спортсмен.

Очевидно, господиня матиме контракт із продуктовою гуртівнею, яка декілька разів у тиждень доставлятиме замовлені продукти просто до зовнішнього віконця машини, яка їх відповідно посортує і зберігатиме. Комп'ютер також буде тримати інвентар харчових запасів, виготовляти листу потрібних продуктів, включно з цінами, та інформувати про те господиню. Також на своєму диску головний комп'ютер буде мати від 500 до 1,000 різних переписів, так що, вистукавши відповідний код, машина зможе приготувати бажану страву чи напій. Машина буде видавати їжу вже на тарілках, які потім треба повернути назад у машину, а вона їх помие і поскладає.

Також – як бачите – приміщення, де готуватиметься ваша пожива, не буде кухнею. Його можна буде назвати харчівнею, харчцентром чи якимось інакше. І саму машину можна буде якимось назвати: може, машина-живителька, або передати цю проблему мовознавцям. Також можна б

назвати її людським іменем. Наприклад, я назвала б свою машину Кася. На Бойківщині не зверталися до дівчат Катя, Катруся, тільки Кася. А я назву свою машину „Кася” в честь служниці моєї мами, що була надзвичайно швидка у всій домашній роботі. Пригадую, що мама завжди її дуже хвалила, яка то вона старанна працівниця. На жаль, недовго нею втішалася, задуже її розхвалила – скоро знайшовся жених та й забрав її собі. Він добре скористав, бо, ставши його жінкою, Кася робила і свою хатню роботу, і його роботу в полі.

А яка добра буде ця машина для втримання нашої дієти! Таж вона буде мати почислену кожну калорію, яку ми споживаємо. У домі не буде жодних лакоминок (снекс), і коли захочете дотримуватися дієти і споживати тільки визначену кількість калорій, то машина це зробить. Кожна особа в родині буде мати свій персональний ідентифікаційний номер (пін) до машини. Нікому не можна буде його розкривати, щоби хтось не пообідав за ваш рахунок. І якщо ваша денна норма становитиме 1,700 калорій, то машина більше не видасть. Коли ж забажаєте, щоби машина додала ще хоч одну канапку понад вашу норму, то треба буде зробити дуже скомпліквану процедуру (оверрайд), а при цьому легко припуститися помилки і наробити собі встиду.

Одного разу в товаристві я розказала про свою візію майбутньої кухні. Містер Джонсон (колись він був Гриць Іванів) уважно прислухався до моєї розповіді, зокрема до частини, що торкалася дієти. І от однієї ночі містерові Джонсонові приснилося, що він забажав, а, власне, його жінка сказала йому позбутися зайвих десяти фунтів ваги, і вони разом встановили дієту на 1,800 калорій денно. Але коли містер Джонсон зголоднів і пішов до машини, щоби дістати хоч півканапки, й спробував зробити „оверрайд”, то так поспішав, що припустився помилки. Раптом – як зірветься алярм, машина засвистала, заклекотала, задзвонила, а через те, що він хотів її втихомирити і далі натискав гудзики всіх функцій від однієї до дванадцяти, то машина заревла сиреною і всіх сусідів підняла. Його дружина Мері схопилася з ліжка і до чоловіка: „Де горить? Де вогонь?” А він – засоромлено: „Заспокійся, це я захотів тільки півканапки!”

Але за декілька хвилин поліція і пожежники таки приїхали.

OUR LIFE

Monthly, published by Ukrainian National Women's League of America

Vol. LXIV

NOVEMBER 2007

Editor: TAMARA STADNYCHENKO

From the Desk of the President

In November, America celebrates Thanksgiving, a holiday that commemorates the early settlers who came to this country in search of a better life. Today, the holiday is observed by families who come together for a wonderful feast. Seated around dining room tables across the country, we will enjoy turkey and all the trimmings, share stories and laughter, and contently retire to our comfortable beds. Some of us will recall that this holiday has its origins in a far more humble feast celebrated by people who endured many hardships and perils in an often hostile wilderness where food was scarce and death was a constant companion.

The settlers who shared the first Thanksgiving survived by the grace of God and with the assistance of Native Americans who provided them sustenance in their time of need. Others in other lands were not as fortunate. They perished alone in a world unwilling or unable to help. This issue of *Our Life* begins with the story of hunger that was not assuaged and commemorates the women who battled the world's indifference to a genocide.

In Commemoration of the 75th Anniversary of the Great Famine in Ukraine and the Work of UNWLA

The following is a synopsis of a speech made by UNWLA President I. Kurowyckyj at the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the United States of America during an event marking the 70th anniversary of the Great Famine in Ukraine.

The first news of the Great Famine in Ukraine arrived in the United States in November 1933, by way of an article in the women's magazine *Zhinocha Dolia* published by Olena Kysilewska in Kolomyia. Not long after, the National Council of Women of Ukraine in Prague published a statement directed to all civilized nations of the world, advising them of the terrible situation in Ukraine and asking them to help Ukraine's people. Soyuz Ukrainok in Lviv sent a similar appeal in several languages, to countries around the world and to various international women's organizations, asking for help for the starving people of Ukraine.

Today, I would like to share with you just the first paragraph of the appeal issued by Soyuz Ukrainok of Ukraine: *Ukrainians in the Ukrainian Socialist Republic are enduring an unprecedented situation. We, the women living in Galicia, are asking women of the world to support and help these people.* The appeal was signed by Milena Rudnycka, President of Soyuz Ukrainok.

Swiftly responding to the horrific news from Ukraine, on November 13, 1933, the Ukrainian National Women's League of America called a meeting of its Branches in New York and surrounding areas to form

“The Emergency Relief Committee for Starving Ukrainians.” Dr. Neonilia Pelecovich was elected chair, and other UNWLA members were elected to serve on the committee. Among them were Pavlyna Avramenko, Petrunella Kostetski, and Julia Jarema. A Committee of Honor was formed, and distinguished individuals within the Ukrainian and American communities were invited to become members of this committee and assist the UNWLA in its relief efforts.

Many prominent Ukrainians responded to the UNWLA’s appeal and agreed to serve on the committee. Also among those who agreed to serve on the committee were Florence G. Cassidy, Foreign Communities Secretary of the YMCA, and writer Carveth Wells. Not all of those invited, however, agreed to help in any formal capacity. Some did not even respond to the invitation. Others, while not interested in being part of the committee, were willing to help. One of the latter was sculptor Alexander Archipenko, who donated one of his sculptures to be raffled off to help the starving Ukrainians.

Soon after the committee was formed, Dr. Pelecovich and the committee members prepared a memorandum on the famine in Ukraine. The text of the memorandum follows:

“During the past year, several millions of the inhabitants of Ukraine under the Soviets have died from actual starvation,” so reports Professor Richard Sallet of Northwestern University of Chicago. The existence of the terrible famine in Ukraine has been repeatedly proven by the leading European and American press.

Although we are grief-stricken at the realization that millions of our kinsmen have starved to death, and other millions are facing the same terrible doom, of particular horror to us is the shocking condition of the children of Ukraine, whose tender years are no defense to the cruelty and rapacity of the Bolshevik oppressors of the Ukrainian people. Perhaps no other children have suffered so terribly and for such a long period of time. Carveth Wells, in his recent book, the “Kapoot,” states: “We ourselves happened to be passing through Ukraine and the Caucasus in the very midst of the famine in July, 1932. From the train windows, children could be seen eating grass. The sight of small children with stomachs enormously distended is not at all uncommon in Africa or other tropical countries, but this was the first time I have ever seen white children in such a state.”

And therefore, in view of all of these circumstances, so briefly outlined, and further in view of the fact that the Bolshevik authorities in their efforts to screen this terrible famine do not permit the sending of any help whatsoever to the famine-stricken Ukraine, we, American women of Ukrainian descent appeal and beg of you to take measures leading toward the establishment of a Red Cross base in Ukraine, which shall serve as a medium of help sent by Ukrainians and other peoples throughout the world.

The memorandum was signed by Helen Lototsky, president of the Ukrainian National Women’s League of America, and by Nellie Pelecovich and Petrunella Kostetski, chair and secretary of the Emergency Relief Committee.

On November 21, 1933, this memorandum was sent to President Franklyn D. Roosevelt. A reply, from the office of the Acting Secretary of State, came from Robert F. Kelley, Chief, Department of State, Washington Division of Eastern European Affairs, who acknowledged receipt of the memorandum. Mr. Kelley noted that he would bring the matter to the attention of the President. A second letter from the administration, dated December 15, 1933, stated that “there does not appear to be any measure which this Government can appropriately take at the present time in this matter.” It too was signed by Robert F. Kelley. The committee then sent a letter to First Lady Eleanor Roosevelt:

We the Ukrainian mothers and sisters of America, having in mind the precious lives of our dear ones, appeal to you as to a mother who will appreciate our apprehension of the future of our sisters in Soviet Ukraine, where they and their children are doomed to death from starvation.

We would like to quote the massive correspondence of our dying friends, relatives, and their children, but space does not permit. We beseech you to consider the enclosed text of the heart rending conditions depicted in the memorandum.

We appeal to you to use your influence with the American Red Cross that it may investigate the famine conditions in Soviet Ukraine as it did in 1921.

We ask for your help to enable us to get in touch with our suffering sisters . . . contact is denied to all by the Soviet Government and all its agencies.

We appeal to you as to a mother and friend to do your utmost in helping to alleviate the death pangs of millions of Ukrainian mothers and children doomed to die if a helping hand is not extended to them, and for your part in this, may God Bless You.

*Respectfully submitted
Emergency Relief Committee
Nellie Pelecovich, Chairman*

A reply came from the office of the First Lady, signed by her secretary, who noted that she would bring the matter to the First Lady's attention. Much later, a response addressed to L. Margolina, member of the Committee of Honor, arrived. In this letter, the First Lady wrote that she was unable to help in any way.

The memorandum was also sent to all U.S. Congressmen and Senators. From December 5 to 27, 1933, the committee received numerous replies, most expressing regret that nothing could be done. While the congressmen and senators expressed sympathy for those affected, they wrote, the United States government was not in a position to discuss the matter with Stalin at this time.

The committee also sent the memorandum to numerous humanitarian agencies, such as the American and International Red Cross, and to numerous religious and social institutions. No one was willing to help.

In spite of this almost universal rejection of the appeal to aid the suffering people of Ukraine, the women of the UNWLA did not give up. They pressed for official recognition of the famine and for a congressional resolution, a statement of support for the starving Ukrainians. In May of 1934, Republican Hamilton Fish of New York proposed the desired resolution (#399) to Congress.

The committee held fundraisers to help the famine victims in Ukraine and began sending financial assistance. Discovering that the Soviet government was confiscating the money rather than allowing it to reach those intended, the committee stopped this effort, and the remaining funds were donated to people in flooded areas along the Mississippi River.

The UNWLA was the only organization to create and sustain a unified relief effort on behalf of the famine victims. The organization's archives are filled with documents showing the UNWLA's numerous appeals to government officials, relief organizations, and charitable institutions that refused to help. The archives are evidence of the UNWLA's persistence in the face of this indifference.

On the 50th anniversary of the Famine, copies of the documents from UNWLA archives were sent to U.S. Congress Commission on the Ukrainian Famine.

In its 1988 Investigation of the Ukrainian Famine of 1932-1933, the U.S. Congress Commission on the Ukrainian Famine concluded that "Joseph Stalin and those around him committed genocide against Ukrainians." At the height of the Famine, Ukrainian villagers were dying at a rate of 25,000 per day. One in three children perished as a direct result of collectivization and famine. According to one source, "No fewer than three million children born between 1932 and 1933 died of hunger." Eighty percent of Ukrainian intellectuals were liquidated because they refused to collaborate in the extermination of their countrymen. By the end of 1933, approximately one-fourth of the population of Ukraine had perished from starvation.

Virlana Tkacz Named “Honored Artist of Ukraine”

*Ukraine’s Minister
of Foreign Affairs
presenting
“Honored Artist
of Ukraine” medal
to Virlana Tkacz*

In a ceremony held at the Ukrainian Institute in New York on September 24, 2007, Virlana Tkacz, director of the Yara Arts Group, was recognized for her artistic and creative endeavors by the government of Ukraine. Officiating at the ceremony was Ukraine’s Minister of Foreign Affairs, Arsenyi Yashenyuk, who presented Ms. Tkacz with a medal and a document, signed by Ukraine’s President Viktor Yushchenko, naming her “Honored Artist of Ukraine.”

Creator, director, and producer of numerous original theatrical works, Ms. Tkacz is also an accomplished writer, translator, and poet. Over the decades, her work in theater has ranged from independent productions to collaborative works with Kyrgyz artists and contemporary Ukrainian poets and musicians. Yara productions have enthralled audiences from New York to Mongolia, in numerous theaters in Ukraine, at college campuses in the United States, and beyond. The productions are as multifaceted as the locations in which they have been showcased: sets, costumes, prose, music, and poetry interwoven in an innovative style that intrigues and enlightens while it entertains.

This is not the first time Virlana Tkacz has been recognized for her work. Her credentials include numerous grants and awards. In 1989, for example, she was named the Jerome Foundation’s Emerging Director of the year. In 1991, she won the

annual Translation Prize awarded by *Agni* and Boston University. Since 1993, she has been awarded 11 New York State Council on the Arts Translation Grants for Ukrainian, Buryat, and Kyrgyz poetry. She was a Fulbright Fellow at the Theatre Institute in Kyiv in 2002 and a National Endowment for the Arts Poetry Translation Fellow in 2005.

Virlana Tkacz is also no stranger to the Ukrainian community. In 1988, she initiated the Harvard Summer Institute Theatre Workshops for Harvard Ukrainian Research Institute. For eleven years, she created original theater pieces with the students. In 1990, Virlana was presented with the UNWLA’s Young Woman Achiever Award. Over the past decade, she has contributed several articles about her work to *Our Life*, sharing with readers her passion for her work and for the people she has worked with, telling fascinating stories about the way they have shaped her art and the way she has shaped theirs.

Ms. Tkacz has presented numerous scholarly papers on Ukrainian theater, several of which have focused on the life and work of Les Kurbas. One of the earliest productions of Yara Arts Group was *A Light From the East*, a work based on Kurbas’s diary. Ironically (or perhaps fortuitously), the play was on tour in Ukraine in 1991, the year the Soviet Empire was crumbling and the year Ukraine declared its independence.

Honored Artist of Ukraine Medal

It was during this tumultuous time that Virlana and her troupe, advised by the American Consulate to leave Ukraine, decided “The play must go on.” In this decision, Ms. Tkacz and her colleagues followed an eerie precedent and created a mirror image

of what had occurred decades ago: Kurbas and his company made art during a revolution that ushered in communism; Virlana and her American troupe performed the life of Kurbas as the walls of communism came tumbling down.

Accepting the medal and the title “Honored Artist of Ukraine,” Ms. Tkacz observed, “It’s a great honor. Les Kurbas was the first to be named honored artist of Ukraine in 1925. Today, I am very proud that this is another thing we share. . . and it reveals great possibilities for the development of Ukrainian theater in the international context. This, after all, was Kurbas’s goal—he wanted Ukrainian theater to step into the light on the world stage.” She graciously noted, “Every Yara artist who worked on our shows in Ukraine shares in this honor.”

We congratulate Ms. Tkacz on receiving this wonderful tribute and anticipate there will be many more successes to come. *Mnohaya Lita!*

(Photo from award ceremony courtesy of Katryna Kindras)

A Girl Embroiders

A girl embroiders and she weeps –
Why this design?
It seems that life with red and black
Embroiders mine.

Up in the belfry, there’s a dance of sounds –
Yet each bell weeps.
My path leads now from dahlias
To refuse heaps.

Thick mists go soaring up and up.
Clouds veil the sky.
Why can I not love space?
Because my eyes aren’t dry?

I kiss a rose at eventide –
It brings me grief.
What does life mean to me?
Can thoughts bring no relief?

Pavlo Tychyna
(1891-1921)

UNWLA BRANCH 30 SETS AGENDA FOR THE COMING YEAR

by Olia Rudyk

Branch 30 members and guests at wine tasting event

UNWLA Branch 30 of Yonkers, New York, commenced its annual fund raising activities for 2007-2008 with a meeting held at Olia Rudyk's home on September 27, 2007. After an enjoyable and restful summer, members arrived at the meeting with renewed energy and enthusiasm. As in previous years, we reviewed the upcoming Fall/Winter calendar and decided to continue our now traditional sale of coffee and baked goods once a month after each Mass at St. Michael's Ukrainian Catholic Church in Yonkers. In addition, our popular Christmas Bazaar will be held in December, and we are especially looking forward to going Christmas caroling, a branch activity revived just three years ago. This has not only become a successful fund raising activity, but something we all enjoy doing. Another project on the agenda is a clothing drive for orphanages and the sickly in Ukraine.

At the meeting, Branch 30 members also discussed plans for attracting new members by hosting a few interesting and entertaining social events. One such event, a wine tasting evening, was held in May 2007 at the home of Marika Makarenko. Marika, a wonderful hostess, and her husband Sviatoslaw, prepared tasty hors d'oeuvres, cheese, dips, and desserts to go along with the wines sampled that evening. Branch 30's President Iryna Hoshovkyj, Vice President Olia Rudyk, and Sec-

retary Nadia Liteplo prepared and mailed out beautiful invitations to women in the Yonkers area. The response was wonderful, both from current Branch members and from several prospective members who had the opportunity to learn about the UNWLA and become acquainted with the organization's work since its inception.

A total of 15 women enjoyed the many fine wines selected for the event by Adrianna Rudyk-Odomirok, Sales & Marketing Executive with Eber Brothers, a wine and liquor distributor in New York. Ms. Odomirok expertly chose six white and six red wines, ranging from very dry to sweet. Included in this selection was a liqueur and a champagne. The selection was also internationally diverse, coming from vineyards in California, Italy, Germany, Australia, South Africa, France, and Chile. Each had a distinct character and was produced from a different kind of grape.

Guests learned the proper way of examining a wine for quality, fragrance, color, and taste. Adrianna Rudyk-Odomirok prepared an informative and detailed handout about each wine, which included food pairing recommendations. As an added surprise, we were honored by a guest appearance of Father Kadylo of St. Michael's Church. Although overwhelmed by all the "spirited" women, Father Kadylo enjoyed the excellent wine and food served

during this marvelous evening.

The finale of the wine tasting event found us all on Marika and Sviatoslaw Makarenko's deck, which overlooks the Hudson River, watching a spectacular fireworks display. To this day, although

Sviatoslaw refuses to admit it, we believe he had a hand in scheduling the fireworks show especially for us. Hopefully, this year will bring similar social events as well as new members to help us continue to make our Branch productive and successful.

RADIOLOGICAL TESTS: WHICH SHOULD YOU GET?

by Ihor Magun, M.D., F.A.C.P.

Over the last few decades, medical technology for diagnostic purposes has evolved dramatically and one aspect of this evolution includes various types of radiological tests. Each of the radiological tests presented below has a specific purpose and it is important to understand which test is appropriate, as well as the benefits, costs, and risks involved.

Patients presenting with rheumatologic or orthopedic issues, for the most part, require radiological testing to clinch a diagnosis. With an expanded availability of radiological imaging forms, getting the correct type of study is of paramount importance.

If the possibility of a bone fracture exists, a simple x-ray is all you need. It is cost-effective, easy, and available everywhere. X-rays are also helpful for patients with early rheumatoid arthritis of hands and wrists. They can serve as a baseline for future treatment options. It is important to note that some hairline fractures may not be evident with an initial x-ray taken immediately after an injury and a follow-up x-ray, taken several days later, may be needed.

MRIs are used primarily in case where damage to soft tissue elements is suspected. This generally includes and potential damage to the meniscal cartilage of the knee, ligament issues, diseases of the spine, costochondritis, disc herniation, soft tissue disease like infections or malignancy, or inflammation of the bone.

CAT scans are useful in imaging defects in the spine, especially in patients with rheumatoid arthritis with atlantoaxial subluxation in the neck. They are also utilized in evaluating cartilage loss in the pelvis.

An ultrasound is used to evaluate cysts, which may be present behind the knee. It is also frequently utilized to evaluate fluid proliferation in the knees, ankles, wrists, elbows, and fingers.

Although the accessibility to these tests is universally available, keep in mind that x-rays and CAT scans pose a risk for radiation exposure. MRIs cannot be performed on patients with loose metal hardware or with pacemakers. Caution should be exercised in patients with new cardiac stents; a minimum of a six month time lapse from the date of the stent procedure is required.

As noted above, simple x-rays are cost-effective. The other procedures may be quite expensive, even though costs have gone down in the last few years. Moreover, most insurance companies require special pre-authorization before approving coverage.

Most films today are digital, and the days of wet-developing are long gone. These digital images are instant and can be stored on discs. Most facilities gladly furnish copies at minimal cost. It is prudent to archive all radiological images for your records, especially for comparison to any images taken in the future.

HAPPY THANKSGIVING

**Attention: Federal Employees and
Military Personnel**

**Designate your Combined Federal
Campaign (CFC) contributions to the
Ukrainian National Women's League
of America!**

CFC #10325

Founded in 1925, the **Ukrainian National Women's League of America** is an all-volunteer organization that champions Ukraine's cultural heritage and provides humanitarian aid to Ukraine's elderly, infirm, and disadvantaged children in Ukraine and its diaspora.

www.unwla.org

НОВИНИ ГОЛОВНОЇ УПРАВИ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ

АКЦІЯ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ ПІД ЧАС ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

*Доповідь, виголошена головою Союзу Українок Америки Іриною Куровицькою
в Українській Вільній Академії Наук у Нью-Йорку, 15 червня 2003 р.*

Перші вістки про голод з'явилися в журналі „Жіноча Доля” в Коломиї, редактором якого була Олена Кисілевська: 15 лютого 1933 р. Українська Національна Рада Жінок у Празі видала тоді відозву до всіх народів світу, щоб вони звернули увагу на жахливий стан населення в Україні і щоб Міжнародний Червоний Хрест прийшов на допомогу голодуючим. Заяву підписали Софія Русова, голова Національної Ради Жінок України, і Харитина Кононенко, секретар. У цьому журналі 1 жовтня 1933 р. появилася закликом: „Союз Українок у Львові звернувся на днях до міжнародного жіноцтва з відозвою в справі положення на Великій Україні”. Цю відозву надруковано у формі летючки в чужих мовах, її висилають до міжнародних і чужоземних жіночих організацій.

Подам лише перший параграф: „До жінок усього культурного світу! В нечуваному горі, яке переживає у цю хвилину український народ на землях т. зв. Української Соціалістичної Республіки, ми, Українки Галицької Землі, звертаємося до Вас, сестри усіх країн, за підтримкою – за допомогою”. Звернення підписала Мілена Рудницька, голова Союзу Українок та Ірина Лунева, секретар.

Вістка про ці події швидко досягла до Америки.

13 листопада 1933 р. Головна Управа Союзу Українок Америки відбула збори відділів Нью-Йорку і околиць, щоб зорганізувати Комітет негайної допомоги голодуючій Україні.

На збори прибули представники тринадцятьох відділів і рядове членство. Вибрано комітет, який очолила д-р Неоніля Пелехович – перша референтка Суспільної опіки США. У складі комітету були: Павлина Авраменко, Петрунеля Костенко, Ольга Петренко, Юлія Ярема (голова США 1925-1931 р.).

Було створено також Дорадчий почесний комітет, до якого увійшли люди провідного світу української і американської громад. Запрошено Олександра Архипенка до Дорадчого комітету. Він відмовився, але сказав, що дарує скульптуру на льотерію для придбання фондів голодуючій Україні.

Комітетові вдалося зібрати провідних осіб з тодішньої української громади, що вказує на його вагомість. Про авторитет комітету в українській громаді США довідуємося з листів, які приходили зі зверненням до Комітету, щоб переслати їм брошурки, меморандуми, листи та поради, як проводити акції.

У листі з 27 листопада 1933 р. пише Антонія Ляпарт зі St. Louis, Missouri, що сформувався Комітет і 10 грудня відбудеться протестаційне віче проти виголодження України советами.

Було вислано дев'ять запрошень до американських діячів із пропозицією увійти в Дорадчий комітет. На жаль, більшість не відповіла або відмовилася, мотивуючи це тим, що акція ніби має

політичний, а не гуманітарний характер.

Популярний тоді письменник Carveth Wells погодився, щоб його прізвище фігурувало у Дорадчому комітеті, бо сам був видав книжку під назвою „Caroot” – зі своєї подорожі з Ленінграда до Східної Туреччини.

2 січня 1933 р. прийшла відповідь на запрошення стати членом Дорадчого комітету від Florence G. Cassidy, кореспондентки з YWCA. Вона погодилася бути в комітеті й допомагати Україні.

Комітет намагався ознайомити громадськість через американську пресу, яка подала б правдиві факти про ситуацію в Україні, та зайнявся збіркою грошей і висиланням їх голодуючим.

Комітет виготовив меморандум, листи і прохання, які вислано до Президента Америки, його дружини, конгресменів, сенаторів, різних фондів, інституцій релігійного і гуманітарного характеру та відділам США для проведення акції у своїх місцевостях.

На Меморандум, висланий 21 листопада 1933 р. до Президента Америки Френкліна Рузвельта, прийшла спершу відповідь 3 грудня 1933 р. за підписом Acting Secretary of State Robert F. Kelly, Chief, Department of State Washington DC, Division of Eastern European Affairs, про те, що одержали лист і передадуть його Президентові. Друга відповідь з адміністрації Президента надійшла 15 грудня 1933 р. У ній подано до відома комітетові, що уряд США під цю пору не може зайняти якусь позицію щодо ситуації в Україні. Лист підписав Robert F. Kelly. Було також вислано лист до Елеонори Рузвельт, дружини Президента. Лист підписав голова Комітету Robert F. Kelly. Було також вислано лист до Елеонори Рузвельт, дружини Президента. Листа підписав голова комітету д-р Пелехович.

Відповідь від Елеонори Рузвельт надійшла з її канцелярії. Це потвердження про одержання листа за підписом секретаря першої леді з обіцянкою, що вона зверне увагу Елеонори Рузвельт на цю проблему в найближчому часі. Жодного іншого відгуку від Елеонори Рузвельт не було, однак пізніше у листі до Л. Марголі, члена Дорадчого комітету, вона писала, що не може нічим допомогти. Того ж дня, тобто 21 листопада 1933 р., Комітет вислав листи до ряду урядових інституцій, зокрема до Cardell Hull Secretary of State, Robert Kelly, chief (Division of Eastern European Affairs), Американського посла у Москві Wm. Christian Builitt, Міжнародного Червоного Хреста в Женеві, Американського Червоного Хреста у Вашингтоні, сенаторів, конгресменів, послів США та консульств у Вашингтоні.

Від 5 до 27 грудня 1933 р. почали приходити листи від сенаторів та конгресменів. Майже всі відповіді були про те, що розглянуть надіслані матеріали за найближчої нагоди. На жаль, це ще раз посвідчило, що уряд США не хоче ускладнень з режимом Сталіна і тому намагається не помічати того жахіття, яке діялося в Україні.

Усе ж Союзові Українок Америки та іншим українським інституціям вдалося досягнути того, що у травні 1934 р. республіканець Hamilton Fish представив резолюцію ч. 399 в Палаті представників (конгресменів).

США не втрачав надії привернути увагу громадськості до трагедії України. 6 грудня 1933 р. було вислано листи із памфлетом до часописів: „N.Y. Evening Post”, з якого прийшла відповідь, що отримали листа, але помістити не можуть, бо не вистачає місця на їхні власні статті, до „New York Times” – жодної відповіді, до „N.Y. Herald Tribune” – відповідь: „Ми маємо свого кореспондента і не покладаємося на Москву, то наш кореспондент ще раз поїде до Советського Союзу”. У цьому часописі писали: „Ukraine, and the Northern Caucasus, where a great famine was known to have raged during the winter and spring, are now closed to individual trips by correspondents”. Відгукнулися й інші видання. З „World Telegram” потвердили одержання матеріалів і написали, що листів такого роду приходять сотні, а газета мусить вибирати, що саме цікавить читачів.

Як бачите, чи можна вести мову про певне співчуття до української справи, що не виявилось через страх якось зашкодити взаєминам між США і СССР?

Іншою була позиція нечисленної, на жаль, української преси в Америці. Дуже обширно про голод в Україні і працю Комітету писала „Свобода”. Звісно, треба мати на увазі, що в умовах повної інформаційної блокади, яку застосував комуністичний уряд в Москві та Україні, преса не мала можливості подавати реліції безпосередньо з місця подій і була змушена користуватися досить фрагментарним свідченням про голод.

Комітет також видав легючку про голод в Україні англійською мовою, що її було розіслано до

відділів, щоб передавали своїм конгресменам для акції у Вашингтоні та до місцевих американських часописів. Ця летючка мала великий відгос. Коли членка СУА Олена Горбаль з 38-го Відділу в Ансонії, Кон, вислала її до конгресмена Herman P. Koppelman'a, родом з Одеси, він її вислав на адресу Марка Литвинова, народного комісара закордонних справ ССРСР, тобто міністра, який саме тоді прибув до Вашингтона. Литвинов передав цей запит до Посольства ССРСР у Вашингтоні і Посол Сквірський мав відвагу заперечити, що в Україні є голод. Він назвав цей запит гротеском і заявив, що смертність в Україні – найнижча з усіх радянських республік.

Про цей інцидент писала обширно преса Америки і Західного світу. Цей випадок був малою перемогою Комітету, оскільки офіційні чинники ССРСР усе ж були змушені вести мову про голод.

Комітет намагався мати більше інформації про голод в Україні й тому, зміцнював зв'язок із організованим українським жіноцтвом у Галичині. 12 грудня 1933 р. СУА вислав листи до Софії Русової, голови Міжнародної Ради Жінок України, звітуючи про працю Комітету. Комітет просив повідомити, куди і як можна посилати харчі, одяг і гроші в Україну. Такого ж змісту листи пішли до Союзу Українок у Львові на руки голови Мілени Рудницької і до голови Українського Жіночого Союзу в Празі Зінаїди Мірної.

16 січня прийшла відповідь від Союзу Українок у Львові про те, що безпосередньо Союз Українок не займається цією справою. До цього покликано окремий комітет літом 1933 р. „Рятунок України” із представників усіх центральних організацій і установ, до якого СУ входить на правах члена.

Діяльність СУА в акції допомоги голодуючій Україні обмежилася відозвою-летючкою до жіночого світу. В комітеті „Рятунок України” Мілена Рудницька стала першою заступницею голови та референткою закордонної програми. Допомогові акції були б можливі лише за умови, що советський уряд дав би свою згоду на перевезення харчів кораблями й залізницями та на роздачу їх під міжнародною контролею. Але більшовики заперечували сам факт голоду.

18 січня 1934 р. в листі від Українського Жіночого Союзу з Праги повідомлялося, що місцевий комітет допомоги голодним в Україні намагається добитися до міжнародної комісії, яка була б допущена на Україну для переведення масової допомоги. Організатори допомоги Україні намагалися спиратися на участь чужинців і радили висилати гроші на приватні адреси, зокрема на адреси видатних українських діячів і вчених, учителів, які самі просять про допомогу. Гроші можна було висилати на Торгсін (советська агенція торгівлі з чужинцями). Люди з України, з огляду на репресії проти них з боку советської влади за підтримку з-за кордону, просили не висилати посилок.

19 січня 1934 р. прийшов лист від Європейського Об'єднання Українських Жіночих Організацій на Чужині – відповідь на запити СУА, хто займається справами допомоги Україні. У листі повідомлялося, що з ССРСР були повернені посилки в Німеччину з написом: „Нагодуйте ваших голодних, у нас хліба досить”.

Міжнародний Червоний Хрест згодився на посередництво у справі голоду.

30 січня Комітет звернувся до церковних інституцій та всіх інших віровизнань, до харитативних організацій. З Американського Червоного Хреста відповіли, що їм переслали Emergency Work & Relief Administration, і повідомили, що Американський Червоний Хрест працює лише в межах своєї держави. Радили також пересилати посилки приватним особам через російські фірми з інструкціями з Америки для фірм, щоб закупили продукти і доставили до адресатів. 8 березня 1934 р. прийшла відповідь від Пресвітеріанської Церкви в Америці, що вони працюють з подібними групами потребуючих і не шукають нових груп.

30 січня 1934 р. Міжнародний Червоний Хрест із Женеви повідомив, що ССРСР не є членом Ліги Націй, тому нема надії посилати в Україну будь-яку поміч і не можна сподіватися жодної допомоги від Міжнародного Червоного Хреста. Тим більше, що більшовики не визнають наявності голоду.

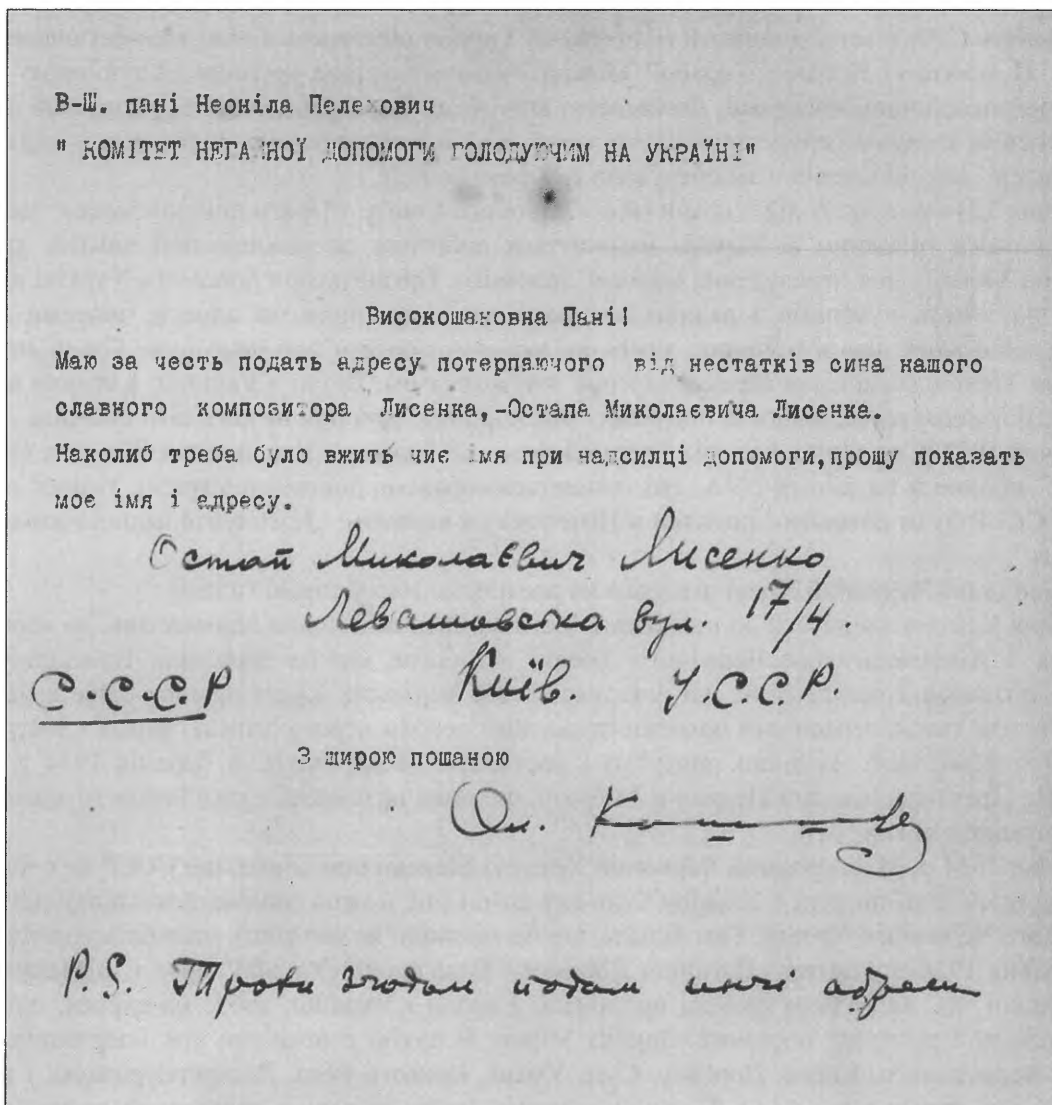
10 травня 1934 р. комітет „Негайної Допомоги Голодуючій Україні” wraz з Дорадчим вирішив висилати гроші так, як радили крайові організації Європи і України, тобто на адреси, одержані від Союзу Українок Праги, які постачала Зінаїда Мірна. В архіві є посвідки про одержання грошей з Новгорода-Волинського, Києва, Донбасу, Сум, Умані, Кривого Рога, Дніпропетровська і від Кобаснюк-агенції, яка пересилала гроші. В архіві є багато листів подяки і прохань на посилки та описи трагічних переживань.

Комітет „Негайної Допомоги Голодуючій Україні” проводив лотерію і збірки під церквами. Дехто присилав від себе пожертви або зібрані гроші. На лотерію було передано бронзове обличчя жінки від мистця О. Архипенка, пухову ковдру, обшиту шовком, вишиваний обрус, різьблену скриньку і ляльку у вишитім одязі. 20 жовтня 1934 р. збірку грошей закінчено балем, на якому відбулася витрашка 5-х подарованих речей. Квитки продавалися по 10 центів.

У 1935 р. Конвенція СУА ухвалила й далі висилати гроші потребуючим в Україні аж до вичерпання зібраних на цю ціль фондів. Перестали висилати тоді, коли гроші перестали доходити до адресатів, а пересилкові агенції не повертали грошей. Більшовики вислані гроші конфіскували, а тих, кому вони призначалися, було за те репресовано.

За останнім звідомленням Комітету “Негайної Допомоги Голодуючій Україні”, в касі залишилося 550 дол. 68 центів. Під час великої повені в Америці 1936 р. Комітет у порозумінні з Екзекутивою СУА передав на цю ціль 200 дол. потерпілим поводянам.

Таким чином, з наведеного можна зробити висновок, що СУА у роки Великого голоду в Україні займав активну позицію і намагався привернути увагу урядових кіл до цієї трагедії, а також подати голодуючим конкретну допомогу. На жаль, за умов того часу відвернути трагедію не було можливості, і ми тепер схилиємо голови у жалобі в пам’ять про мільйони безневинно замучених голодом людей.

Лист з Архіву СУА.

ДІЯЛЬНІСТЬ ОКРУГ І ВІДДІЛІВ СУА

СВЯТКУЄ ОКРУГА СУА ОГАЙО

День 22 квітня 2007 р. у Пармі видався напрочуд соняшним і теплим. А в домівці СУА засяяли різні кольори веселки – наші безсмертні візерунки вишиванок. То зібралися союзнянки на велику урочистість – хрестини новоствореного 130-го Відділу імені княгині Ольги.

Стоячи, оплесками, уваживши найпочесніше місце новим членкам, союзнянки зустріли посестер з новоутвореного Відділу.

Щаслива багатолітня голова Округи Іванна Шкарупа вступним словом відкрила свято і для проведення молитви запросила членку 12-го Відділу Лідію Вирсту. Під орудою членки 33-го Відділу Олени Хміляк всі виконали гімн СУА.

Вітання від Головної Управи за підписом голови СУА Ірини Куровицької та Марти Данилюк і від себе особисто висловила Іванна Шкарупа.

Після цього були сердечні вітання та вручення подарунків від усіх відділів, а також жертводавців Н. М'яркої та Д. Кульчицької, яка подарувала чудову ікону Матері Божої для неустанної допомоги у добрих справах молодим жінкам, що народжені в Америці, але живуть національними ідеями своїх дідів і батьків – бережуть українство.

Вони відновили роботу „Світлички”, яку раніше вели 12-й і 33-й Відділи, та з певних об'єктивних причин змушені були припинити свою діяльність.

З великою приємністю слухали союзнянки вітальне слово Дозі Кріслатої, голови 8-го Відділу, що відновив свою активну роботу.

Багато праці в організацію цього заходу вклали 33-й і 12-й Відділи: з великим смаком прикрашена домівка СУА, коровай на вишиваному рушникові (дарунок 33-го Відділу), смачні солодощі й кава. Але основними були усмішка, добрі побажання, святковий піднесений настрій, радість від того, що є молода зміна. І на пам'ять – світлини.

Голова новоствореного відділу Арета Кульчицька подякувала всім (а було 60 осіб) за увагу, за теплі щирі побажання, а також поділилася короваєм.

Відщипуючи шматочок святого хліба, кожна членка бажала Відділові доброї долі, наснаги до праці на благо українського народу в ріднім краю і на поселенні!

У добрий час на многії літа, дорогі посестри 130-го!

*Оксана Шараневич,
33-й Відділ СУА
ім. Лесі Українки.*

Членки 130-го Відділу СУА.

Перший ряд (ліворуч):

Л. Шийка-Шрубович,

Т. Полатайко,

А. Кульчицька, Х. Зура.

Другий ряд (ліворуч):

Т. Лурилко-Карні, Е. Роша,

Т. Шуран, д-р К. Раковська,

Р. Кульчицька, д-р М. Якубович.

ВІДЗНАЧЕННЯ 100-ЛІТТЯ ЕМІЛІЇ ВОЛЯНИК

19 серпня ц. р. 33-й Відділ СУА ім. Лесі Українки у Клівленді відзначив 100-літній ювілей Емілії Воляник, яка є довголітньою і зразковою членкою нашого Відділу. Зібрані в ресторані майже всі членки гучним „многолїтствїєм” привїтали приход до залї шановної ювілятки.

Програму тієї небуденної зустрїчі провадила дуже вміло голова нашого Відділу Оксана Шараневич, яка теплими словами привїтала п. Емілію Воляник. Коротке слово про ювілятку, в якому було подано коротку біографію і її вклад у суспїльно-громадському житті, виголосила наша членка Люба Мичковська.

Емілія народилася у Самборі в Західній Україні. Педагогічну освіту здобула у Львові, опісля учителювала 15 років на Брїдщині, там познайомилася з правником Степаном Воляником. Молоді одружилися, а з наближенням більшовицької навали вже з малими дочками Надею і Мартусею виїхали до Західної Німеччини, а згодом до Америки і 1952 р. замешкали у Клівленді, Огайо. Тут зразу ж включилася в громадське життя і стала членкою 33-го Відділу СУА ім. Лесі Українки.

В Союзі Українок Америки Емілія Воляник займала різні посади: була головою Відділу, пресовою і культосвітньою референткою. Упродовж 13 років учителювала в місцевій „Рідній школі”. Була довголітньою членкою Учительської громади, в якій брала активну участь аж до часу її розв’язання.

Ще й досї п. Емілія є активною членкою Гуртка книголюбів, на сходинах якого багато років вміло і цікаво розказувала про книжкові новинки, а було їх чимало. Широкии діпазоном знань та вдалими коментарями у дискусїях під час обговорювання прочитаного умїла зацікавити слухачів. Особливо цікаві були „калейдоскопи”, в яких п. Емілія коротко подавала важливі історичні події та біографії видатних осіб.

Останніх кілька років вона поступово відійшла від громадських обов’язків, проте завжди приходить на сходини, імпрези, що їх влаштовує наш Відділ та українські організації. Усі членки радо вітають та шанують цю інтелїгентну і завжди елегантно одягнену жінку, жінку, яка так багато років присвятила нелегкій, але корисній праці на народній ниві.

Виховала Емілія Воляник дві дочки, які з любов’ю доглядають батьків. Дочекалася добрих і талановитих онуків і правнуків, які пишуться своєю Бабусею і Прабабусею.

Укінці вечора доповідачка висловила щирю

Емілія Воляник.

вдячність, високо оцінивши самовіддану працю ювілятки, сердечно побажала ще багато лагідних і щасливих днів у колї рїдних і приятелів. А також надію і далї тішитися її присутністю на сходинах нашого Відділу.

Вїтання ведуча завершила словами: „Господь нагородив Вас, дорога панї Еміліє, щасливим і плїдним довголіттям – напевно, Ви заслужили у Всевишнього таку ласку”.

Після смачного обїду голова Відділу зачитала багато привїтів від приятелів і членок. Надійшов також лист із теплими побажаннями з Києва від Союзу Українок за підписом його голови Лїлії Григорович. Зокрема цікавий був лист-привїт членки СУ ще з довоєнних часів Мирослави Гук, яка дотепно висловила свої побажання з обчисленням місяців, тижнів, днів, годин, хвилин і секунд – скільки дає одне столїття.

Дочка панї Емілії Надія щиро дякувала за теплу й зворушливу зустрїч та пошану і любов до її матерї.

Панї Емілія з китицями розкішних червоних і білих троянд із неприхованим задоволенням радо фотографувалася разом із членками, а світлив, як завжди, її чоловік Франко Бенко.

Деякі членки замість особистих дарунків склали пожертви на добродїйні цілі.

*Любомира Мичковська,
пресова референтка 33-го Відділу СУА.*

Членки 12-го Відділу СУА. Перший ряд (ліворуч): О. Погляд, Л. Дармохвал, Г. Погляд, Н. Дейчаківська, Н. Винарська, Д. Федорів, Л. Вирста. Другий ряд (ліворуч): Ф. Сива, З. Бесер, К. Немира, О. Баслядинська, М. Василина, Л. Базарко, В. Краснянська, П. Крутигорова, Н. М'ягка, Л. Мудра, Н. Бендюк, Р. Мурман, Л. Оленчук, Н. Симс. Відсутні: А. Вирста, Д. Войтина, І. Котелевець, О. Михайлюк, А. Надозірна, Г. Шіпка.

40 РОКІВ... 12-го ВІДДІЛУ

День 16 вересня ц. р. залишиться цінним спомином для 27-х членок 12-го Відділу СУА ім. Олени Пчілки у Клівленді.

Перше, що впадало у вічі – це панорама-виставка архіву Відділу, що віддзеркалювала 40-літню громадську працю. На стендах естетично розкладені фотографії, летючки, вирізки з преси, листи подяки від стипендістів і „бабусь” з України, листи до законодавців і багато інших матеріалів привертали увагу присутніх, а заяви вступу до СУА швидко зникали – маємо надію на збільшення членства.

За професійно влаштовану експозицію дякуємо архівареві 12-го Відділу Марійці Василені. Також Неля Винярска багато років старанно вела наш архів.

Голова Відділу Ольга Погляд привітала зібрання, а далі програмою провадила членка-засновниця Відділу Ліда Вирста.

Першою частиною вечора був мистецький концерт Павла М'ягкого і Богдана Субчака (скрипка і віолончель), які виступають з симфонічними оркестрами у містах штату Огайо. Їхня гра була подиву гідно гармонійною, про їхнє виконання присутній священник о. Ігор Касіян сказав: „Їхня бездоганна гра перенесла присутніх у небо”. Б. Субчак здобув освіту в Києві, а П. М'ягкий – у кращих музичних закладах США. Панове великодушно відмовилися від

гонорару, який подарували на добродійні проекти СУА.

Надійшли усні і письмові привітання від Головної Управи, голови Окружної Управи Івани Шкарупи, голів Відділів Оксани Шараневич (33-й Відділ), Дозі Кріслатої (8-й Відділ) та від 130-го Відділу за підписом Ареги Кульчицької. Несподіванкою був привіт Союзу Українок з Києва за підписом голови Лілії Григорович.

Також зібрання привітав голова Клівлендської громади Василь Ліщинецький.

Після смачного обіду талановиті членки Відділу розважили гостей гумористичними виступами. Пані Баслядинська, М'ягка і Федорів інсценували сатиричні картинки покійного Едварда Козака „Образи не гарбузи”, доповнені малюнками-імпровазіями, майстерно виконаними Олею і Галею Погляд.

Д-р Дарія Войтина зачитала дотепну гумореску про те, як треба приєднувати нових членок, написану О. Гентиш-Брехун. Ведуча програмою Л. Вирста прочитала вірш Анни Завадівської, присвячений 40-літтю 12-го Відділу.

Укінці ведуча подякувала всім за підтримку нашої праці та участь у ювілею, а Комітетові – за бездоганно влаштовану ювілейну зустріч.

*Надія Дейчаківська,
пресова референтка.*

„Україна вже є!”

Відгомонило, проминуло шістнадцяте свято Незалежності України. Українці в Україні і за її межами відзначали його з радістю, надією і тривогою: надією на майбутню могутність Держави і тривогою за неї. Тривожитись є чому: ми маємо непримиренних противників незалежності України, ми маємо рабів, що звикли жити під чужий диктат і виконувати волю чужинців, яких в Україні є мільйони, які почувають себе громадянами нашої держави, але служать іншій країні, живуть для її інтересів і знову хочуть повернути наш народ у чуже ярмо.

Хочуть узаконити мову своєї історичної „родини”, а Україну зробити губернією, хочуть жити в азієцькому просторі, але їх ніхто на Україні не затримає, дороги відкриті... На те ми здобули незалежність, щоб зупинити цю вахкналію, а Україну повернути у коло європейських народів, повернути їй славу давньої Київської Русі, славу Козацької держави.

Духовенство і громада української православної церкви св. Апостола Андрія Первозваного Київського Патріархату урочисто відзначили шістнадцяту річницю незалежності України. Свято розпочав молитвою архієпископ Уманський і Детройта Владика Олександр. Парафіяни заспівали гімн України.

Владика запросив до слова голову 129-го Відділу СУА Ганну Білинську. Привітавши присутніх зі святом, Г. Білинська підкреслила значення незалежності держави і людини. Вона перегортала сторінки історії України від Київ-

ських князів до сьогодні, торкнулася і трьох періодів Голодомору в Україні, які забрали мільйони життів, хоча вороги України і досі заперечують геноцид. Вона сказала: „Тільки незалежна держава може забезпечити розквіт і добробут народу, високу науку, культуру і обороноздатність. Але дорога до незалежності важка і терниста. Українська дорога ще й полита кров'ю її вірних синів і дочок”.

Хвилиною мовчання присутні вшанували пам'ять борців за незалежність Української Держави.

Програму свята „Україна вже є” продовжили учасники літературно-музичної композиції Марія Шилівська, Тетяна Білоус і Оля Форощівська під керівництвом Руслани Пронко. Поезії перепліталися з піснями композитора і співака Тараса Петриненка. Руслана Пронко продеклямувала „Пролог” із поеми Івана Франка „Мойсей”. На закінчення урочистої програми присутні велично і піднесено виконали пісню „Ой у лузі червона калина”.

Л. Наваринська разом з М. Когут, О. Виграновською, С. Міщанин та іншими членами 129-го Відділу СУА частували гостей кавою та солодощами. Зворушливі розмови, спогади та пісні ще довго лунали у церковній залі.

Святкування завершилося піснею „Заповіт” Т. Шевченка та подякою архієпископа Олександра організаторам, учасникам та присутнім за спільне свято.

Катя Форощівська

Закінчення зі стор. 10.

Та це вже буде клопотом нас, „україносущих”, коли покультурнішає держава Україна, ставши трохи більш українською і свідомішою свого обов'язку перед національними духовнотворцями, розпорошеними мало не по всіх континентах волею наших учорашніх (які й досі ніяк не „зучорашніють”) імперських владоможців. І тоді справдиться сподівання Петра Одарченка – в листі до клівлендського адресата 1998 року, – що „скоро-скоро” твори Ізарського будуть друкуватись у Києві й знані стануть на всю Україну. Тож до майбутніх зустрічей з Олексою Ізарським: дарма що він прожив як мистець,

“якому немає місця у власній країні” (слова Анни-Галі Горбач, сказані майже 30 років тому і на 90% реальні ще й сьогодні), духовно він є живим українським класиком!

Затримка на разі лише за материковими українцями-державниками завтрашньої квітучої України.

Київ, вересень, 2007

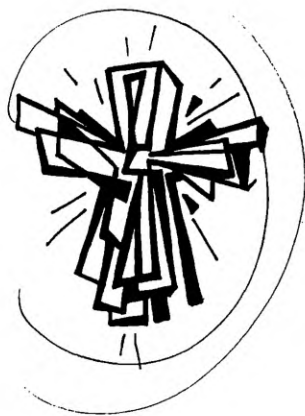

“НАШЕ ЖИТТЯ”, Листопад 2007

ПЕРЕСТУПИЛИ МЕЖУ ВІЧНОСТІ

ІРЕНА КАЧМАРСЬКА

З глибоким смутком прощалася родина, союзанки 28-го Відділу СУА і громада Ньюарку, Н. Дж., з бл. п. Іреною Качмарською, яка відійшла у вічність 2 листопада 2006 р.

Ірена з Огоновських-Качмарська народилася 9 червня 1913 р. у Львові. Була красунею, мала приятну вдачу, а любов до дітей заважила на її виборі – закінчила учительський семінар УПТ і почала вчительську працю. 1938 р. Ірена одружилася з Романом Качмарським.

У воєнну пору родина Качмарських опинилася у Кракові. 1944 р. три сестри з родинами приїхали до них, а згодом усі виїхали через Словаччину до Німеччини. Під час цієї важкої мандрівки Ірена всіма опікувалася і допомагала. Опинившись 1949 р. в Америці, вона замешкала в Нью-Йорку, а згодом – у Нью-Джерзі й відразу

ж включилася в громадську працю. Була однією з засновниць і головою 71-го Відділу СУА, дружньо співпрацювала з Марією Білозор і Марією Турко. Працювала в школі українознавства, в Пласт-прияті, бо збереження української молоді від асиміляції було для неї особливо важливе. Жертвувала часто на видання книжок і журналів для дітей і молоді.

Тяжко пережила передчасну смерть чоловіка, опісля переїхала до Ньюарку, Н. Дж., де стала членкою 28-го Відділу СУА Округу Нью-Джерзі. Була культурно-освітньою і пресовою референткою, а в Окрузі архіварем журналу “Наше Життя”. Приємною, лагідною вдачею завойовувала собі серця всіх, хто з нею співпрацював.

Подиву гідна була любов і гармонія всіх чотирьох сестер Огоновських. На схилі віку вони повдовіли і мешкали дружньо в одному домі, допомагаючи одна одній, а коли почалися недуги, Марія з неабиякою посвятою доглядала сестер, опікувалася улюбленою Іреною, згодом залишилася самотньою.

Тому, що бл. п. Ірена особливо любила і дорожила журналом “Наше Життя”, всі пожертви у її світлу пам’ять родина призначила на його Пресовий Фонд.

Ми всі віримо, що за свою шляхетну діяльність Ірена отримає нагороду від Всевишнього.

Тайса Богданська.

ДО УВАГИ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ:

Просимо своєчасно повідомляти про зміну адреси. Зміна адреси коштує 1.00 дол.

ЗМІНА АДРЕСИ / CHANGE OF ADDRESS

Стара адреса
Old Address _____

друком, англійською мовою

НОВА АДРЕСА / NEW ADDRESS

Name _____
друком, англійською мовою

Street _____

City _____

State _____ Zip Code _____

ЛЮБА ЛЕШНЬОВСЬКА

16 червня 2007 р. попрощалася з цим світом бл. п. Люба з Лисків Лешньовська. Була довголітньою відданою членкою 33-го Відділу СУА ім. Лесі Українки в Пармі, Огайо.

Народилася Люба перед Першою світовою війною 10. XII. 1912 р. в містечку Олеську на Львівщині. Походила із давніх відомих священничих родів Цегельських-Лисків, широко знаних у передвоєнній Галичині. В родині було дві сестри і п'ять братів. Незабаром батька призначили на парафію до Городка, де Люба закінчила народну школу. Згодом рідня переїхала до Сасова на Золочівщині, де отець Лиско став деканом. Любу і її сестру батьки вислали до престижного дівочого інституту в Бельську "Le Notre Dame", яку вели німецькі монахині. Після трирічного навчання обидві сестри продовжували науку у Львові, в Державному Учительському семінарі, з українською мовою навчання, де і завершили навчання.

1935 р. Люба вийшла заміж за суддю Зенона Лешньовського і подружжя замешкало в Польщі. Після закінчення війни вже із сином Олегом виїхали до західної Німеччини, де проживали в таборі для біженців у Лянсгуті. До Америки прибули в 1948 році. Зразу затрималися у Філядельфії, згодом переїхали до Клівленду.

З рідними, які залишились у Львові, вдалось нав'язати листування, 1968 р. Люба вперше поїхала в Україну з дочкою Іванкою. З великої, колись патріотичної родини, залишалось щораз менше осіб. Брат Маркіян, який служив у дивізії „Галичина“, після бою під Бродами перейшов до УПА і пропав безвісти. Один брат помер в Америці, другий був засланий в Сибір. Брата о. Романа замордували „визволителі“ в більшо-

вицькій в'язниці. Його серед інших було зараховано до лику „Блаженних“. Сестри Володимири теж немає серед живих, а тепер покинула дітей і цілу нашу союзнянську громаду Люба. Живий – єдиний брат у Західній Канаді.

Коротенька біографія покійної Люби була б неповною, якщо б не додати ще кілька слів про її особу. Виховала вона і допомогла здобути вищу освіту своїм дітям: синові Олегові й дочці Іванці. Залишила двох онуків та дві правнучки, якими гордилася і дуже їх любила. Після виходу на пенсію повністю включилася у громадську працю. Довгий час була активною членкою нашого 33-го Відділу, де займала пост секретарки в Суспільній опіці. Належала до „Гуртка книголюбів“ і „Дискусійного клубу“, сходин яких ніколи не пропускала. Перечитувала безліч книжок з різною тематикою, цікавилася громадсько-суспільним життям тут на поселеннях, журилася ситуацією в Україні. Пильно вислухувала численні політичні коментарі у засобах масової інформації і радо забирала слово та ділилася своєю думкою у розмові зі знайомими.

Сама була чудовою матір'ю не лиш рідним дітям, але огорнула теплою материнською любов'ю членів своєї великої родини, яка проживала під більшовицькою окупацією і зазнавала гірких переслідувань і репресій. Живучи дуже скромно, цілими десятиліттями посилала матеріальну допомогу, яка в тому часі була їм така потрібна. Своїми теплими листами, повними любови й тривоги за їхню долю підтримувала морально, за що вони були їй щиро вдячні. З такою ж теплотою і виrozumінням ставилася Люба і до своїх близьких знайомих, у першу чергу до посестер союзянок. Всі її любили, шанували й цінували за працю і добре серце.

Прощайте, дорога пані Любо! Наш Відділ довго відчуватиме втрату Вас.

Про таких людей, як Ви, один із поетів сказав: „Ви не живете тільки для себе, ви для інших творите добро“.

Прощайте! Пам'ять про Вас лишиться у серцях Ваших приятелів до кінця життя.

Прощальне слово у похоронному заведенні виголосила голова Округи Огайо Іванна Шкарупа.

*Любомира Мичковська,
пресова референтка 33-го Відділу СУА.*

ТЕОФІЛЯ АРТИМИШИН

З волі Всевишнього 6 липня ц. р. відійшла у вічність довголітня членка і співзасновниця 67-го Відділу СУА ім. Мілени Рудницької Округу Філядельфії Теофіля Крамар-Артимишин.

Народилася Теофіля 31 серпня 1926 р. на Тернопільщині. Освіту здобула в Галичині, закінчувала освіту в Німеччині. Прибувши до Америки, родина Артимишинів поселилася у Філядельфії. Теофіля була секретаркою 67-го Відділу СУА, довгі роки працювала з різними проектами, щоб придбати фінанси для будови Українського Музею в Нью-Йорку.

Була доброю, шляхетною особою. Понад усе любила родину, церкву, рідний край. Теофіля – моя дорога незабутня приятелька.

Залишила у смутку дочку Тетяну Данилів і сина Романа Артимишина з родинами.

На панахиді останній поклін союзянці віддали з прапором СУА членки 67-го Відділу та Округу Філядельфії.

Від Відділу прощалася з Теофілею голова 67-го Відділу Ірина Бучковська. Похоронні відправи відбулися в Українській Католицькій церкві Христа Царя у Філядельфії, Па.

Вічна їй пам'ять!

Родині висловлюємо щирі співчуття.

Ліда Бук, 67-й Відділ СУА.

ІРИНА ІВАНИЦЬКА

9 вересня з волі Всевишнього відійшла у вічність св. п. Ірина Іваницька.

Ціле життя Ірина працювала в різних організаціях. На рідній землі за окупації Польщі допомагала політичним в'язням. У таборах в Німеччині провадила курси вишивання, улаштувала мистецькі виставки та зустрічі на різдвяні свята (святвечір) і опікувалася бездомними студентами.

В Америці включилася до 26-го Відділу СУА, а опісля до 63-го, де була активною на різних посадах до кінця життя. 1953 року очолила мистецьку виставку на Конвенції СУА в Дітройті.

1953 р. була основницею і першою головою Пласт-Прияту. Заснувала і була першою головою Об'єднання надбужанців у Дітройті та заступницею голови Крайової Управи.

Дорогі її серцю були мати і дитина, Рідна школа, Марійська Дружина, Сестрицтво Пресвятої Богородиці, Культурно-громадський Клуб, Український Культурний Центр.

Понад усе була гордою українкою.

Похоронні відправи відбулися 12 вересня в церкві св. Йосафата у Воррені, Міш.

Вічна їй пам'ять!

*Марія Гриньків,
голова 63-го Відділу СУА ім. Софії Русової.*

УВАГА ДОПИСУВАЧІ

Дописи з громадського життя повинні бути не довші трьох сторінок машинопису, писані через два інтервали. Рукописи повинні бути писані чітко. Імена, прізвища й адреси ПРОСИМО ПИСАТИ ДРУКОВАНИМИ ЛІТЕРАМИ. Виготовлення фотографій до друку коштує 10.00 дол., за що платить той, хто її присилає.

ДОБРОДІЙСТВО

ПРЕСОВИЙ ФОНД ЖУРНАЛУ „НАШЕ ЖИТТЯ”

Закінчення з попереднього числа

У пам'ять **бл. п. Емілії Павлюк** складаю **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Ліда Кий.

Замість квітів на могилу **Дмитра Дранки**, чоловіка членки 49-го Відділу СУА **Марії Дранки** складаю **30 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”. Дружині **Марії** з родиною висловлюю щирі співчуття.

Ярослава Борачок, вільна членка СУА.

У світлу пам'ять **бл. п. Нелі Федорович** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя” складаємо **по 25 дол.** Родині висловлюємо щирі співчуття.

Мирослава Кузьо і Ярослава Кукіль.

Ярослава Кукіль, скарбник Відділу.

ПОЖЕРТВИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ-ЖОВТЕНЬ

У пам'ять **Ірини Іваницької**, членки 63-го Відділу СУА, складаю **25 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”. Родині висловлюю щирі співчуття. Редакційній Колегії бажаю добра і успіхів!

В. Гординська.

Для підтримки журналу складаю **40 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Аркадія Стебельська.

У світлу пам'ять **Ірини Іваницької** складаємо **260 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”: **100 дол.** – І. і К. Іваницькі; **50 дол.** – М. Зарицька; **40 дол.** – 96-й Відділ СУА; **20 дол.** – К. Кізіма; **по 10 дол.** – Р. і Б. Андрушків, М. і К. Іванчук, М. Йованович, З. Огородник, В. Сірий, М. Волощук.

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефанії Савчук** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя” склали: **по 100 дол.** – Люба і Павло Михалевичі, Анна і Володимир Рак; **50 дол.** – Лідія Закревська; **по 25 дол.** – Петро Михалевич з дружиною, Давід Тетяна з чоловіком, Ярослава і Іван Лучечки, Люся Сусь, Стефанія Михалевич з чоловіком, Андрій Михалевич, Галина і Ярослав Оберишини, Євген і Євгенія Івашкови, Анна і Володимир Саф'яни, Марія і Юрій Штогрини; **по 20 дол.** – Надія Савчук, Наталія Дума. **Разом 540 дол.**

З нагоди 100-літнього ювілею Емілії Волянник, членки 33-го Відділу СУА у Пармі, Ог., складаю **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Марія Грабська, членка 33-го Відділу СУА.

Лукія Медицька, скарбник.

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефанії Савчук** складаємо **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”. Родині висловлюємо щирі співчуття.

Марія і Ярослав Томорути.

У світлу пам'ять **бл. п. Евфрозини Прядки**, довголітньої членки 92-го Відділу СУА в Менвіл, Н. Дж., замість квітів на могилу складаємо **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”. (через 92-й Відділ СУА).

Дарія Самотулка, секретарка.

У світлу пам'ять довголітньої господарської референтки 28-го Відділу СУА **Анни Мокринської** складаємо **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”. Чоловікові Богданові та дочці Наталці висловлюємо щирі співчуття. 28-й Відділ СУА у Нью-арку.

Леся Падковська, скарбник.

Замість квітів на могилу **бл. п. Мирослави Солук** складаю **25 дол.** (через 106-й Відділ СУА у Гартфорд) на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Мирослава Кузьо.

Ярослава Кукіль, скарбник Відділу.

Замість квітів на могилу **св. п. Олі Масник**, сестри наших подруг Наталки Масник і Лесі Палій, складаємо **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Дарія і Мирон Ярошевичі.

У день **100-их уродин шанованої і улюбленої Емілії Волянник** бажаємо їй здоров'я і Божих ласк. Складаємо **25 дол.** (через 33-й Відділ СУА) на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Стефан і Марія Михайлів Антонів.

Лукія Медицька, скарбник Відділу.

У 10-у річницю смерті **бл. п. Володимира Обушца**, забутого, улюбленого чоловіка і батька, складаємо **50 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Стефанія і Віра Обушак.

Складаю **60 дол.** на Пресовий Фонд журналу „Наше Життя”.

Дарія Барон.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Екзекутива СУА

СУСПІЛЬНА ОПІКА СУА

ПОЖЕРТВИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ

ДОПОМОГА “БАБУСЯМ” В УКРАЇНІ

Замість квітів на могилу **бл. п. Анни Гіни** складаю **50 дол.** для допомоги „Бабусям” в Україні.

Марта Рудик.

Замість квітів на могилу **бл. п. Б. Масника** складаємо **50 дол.** для допомоги особам похилого віку.
Ірина і Володимир Воловчуки.

З нагоди 100-ліття уродин **Емілії та Степана Воляників** на допомогу особам похилого віку в Україні склали (через 12-й Відділ СУА): **250 дол.** – Юрій і Інна Дейчаківські; **по 100 дол.** – Мар'ян і Лідія Вирсти, Софія Швабінська, Орест Дейчаківський; **50 дол.** – Біл і Рома Мирмани. **Разом 600 дол.**

Рома Мирман, скарбник 12-го Відділу СУА.

У світлу пам'ять нашого приятеля **Дмитра Сікаговського** замість квітів на могилу складаємо **40 дол.** для допомоги „Бабусям” в Україні. Родині висловлюємо ширі співчуття.
Родина Мосюків.

З нагоди уродин – 100-ліття **тітки Емілії і вуйка Степана Воляників** для допомоги „Бабусям” в Україні **50 дол.** склали **Дарія і Петро Басалики.**

На сходинах 47-го Відділу СУА у Рочестері, Н-Й., провели збірку для допомоги „Бабусям” в Україні у пам'ять батька нашої членки **бл. п. Михайла Білозора** склали **130 дол.:** **по 10 дол.** – Марія Лілак, Ірина Руснак, Марія Костів, Христина Ковч, Аріядна Бах, Тетяна Шутер, Анна Сухоцька, Марія Сиплива, Катерина Лялюк, Анастасія Лучанко, Люба Білозор-Баран, Ірена Гафткович.

Марія Костів, фінансова секретарка.

ДОПОМОГА СИРОТАМ В УКРАЇНІ

Замість квітів на могилу **бл. п. Анни Стельмах** 49-й Відділ ім. Ольги Басараб в Боффало, Н.-Й., склав **100 дол.** для допомоги сиротам в Україні. Дочці з чоловіком висловлюємо ширі співчуття.

Богуслава Грега Лонг, скарбник 49-го Відділу СУА.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Дарія Дроздовська, референтка Суспільної опіки СУА.

Марія Соробей-Штогрин, скарбник Суспільної опіки СУА.

**СТИПЕНДІЙНА
АКЦІЯ СУА**

ПОЖЕРТВИ ЗА ВЕРЕСЕНЬ

179,002.71 дол. – Final distribution from the Estate of **Oleh Gelemej** (70) (спадок із заповіту Олега Гелеметєя (70)); **250 дол.** – Андрій Васинчук (74); **220 дол.** – Roxanne Dasu (107); д-р Стефан Стецура (33), Марта і Юрій Шевчуки (98); **200 дол.** – Ray & Rita Oberleitner (98); **110 дол.** – Ольга Гайдук (90);

Мирослава і Денис Стахови (65); **50 дол.** – Божена Ольшанівська (86); **111.28 дол.** – Мирон Б. Кравчук (98) BMS thru United Way; **10 дол.** – Дарка Мазурик (98) BMS thru United Way; **7 дол.** – John Wasyluk (98) BMS thru United Way; **21 дол.** – Рената Бігун (28).

У ПАМ'ЯТЬ...

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефанії Савчук**, довголітньої членки 83-го Відділу СУА у Нью-Йорку, родина і друзі склали на навчання сиротам в Україні: **1,000 дол.** – Александра і д-р Ігор Савчуки з дітьми Александром, Маркіяном і Ларою. **250 дол.** – Стефан і Володимира Сливоцькі; **по 100 дол.** – Люба Більовщук, Рома і Андрій Гадзевичі, Христина і Ярема Кохани, Анна і Бернард Кравчуки, Лідія і Ярослав Черники, Ігор і Наталя Черники; **по 50 дол.** – Стефанія Бабій, Ярослава і Юрій Гриники, Марія і Богдан Полянські; **25 дол.** – Оксана і Богдан Кузишини.

Д-р Ігор Савчук.

Замість квітів на могилу **бл. п. Спиридона Шеснюка** складаємо **100 дол.** на навчання сиріт в Україні. Синові Орестові з родиною висловлюємо найширші співчуття.

Наталя і Ігор Черники з дітьми.

У пам'ять **бл. п. д-ра Степана Бойка** у десяти річницю смерті (25 жовтня 2007 р.) складаю **150 дол.** для сироти Наталі Лозинської (9 класа середньої школи у Львові) через 90-й Відділ СУА.

Ірина Бойко-Паар.

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефанії Савчук** складаємо **50 дол.** на Стипендійну акцію СУА на навчання сиріт в Україні (через 86-й Відділ СУА).

Леся і Мирон Стебельські.

У першу болючу річницю (27 листопада) від дня смерті нашого найдорожчого сина, чоловіка і батька **бл. п. Данила Більовщука** складаємо **1,000 дол.** на Стипендійну акцію СУА (через 98-й Відділ СУА).

Богданна Більовщук,

Люба Більовщук і діти Христя, Андрея і Марко.

Замість квітів на могилу **бл. п. Стефанії Савчук** складаємо **50 дол.** на Стипендійну акцію СУА для здобуття освіти сиротам в Україні (через 86-й Відділ СУА).

Зірка і Орест Коси.

ЩИРО ДЯКУЄМО!

Марія Полянська, референтка стипендій СУА.

М. Оріся Яцусь, скарбник стипендій СУА.

НАШИМ ДІТЯМ

Іванна САВИЦЬКА

СПОГАД ПРО ДІДУНЯ АНДРЕЯ

Увечорі, як ляжу спати,
Сідає біля мене Мати
І спогадів чарівний світ
Вона малює з давніх літ.

А вчора Матінка єдина
Сказала так: “Моя дитино!
У спогадах із мого краю
Дідуня нині я згадаю.

Такого сивого, старого,
Що добрих діл робив всім много
У Святоюрськiм замку жив,
Дітей малих над все любив.

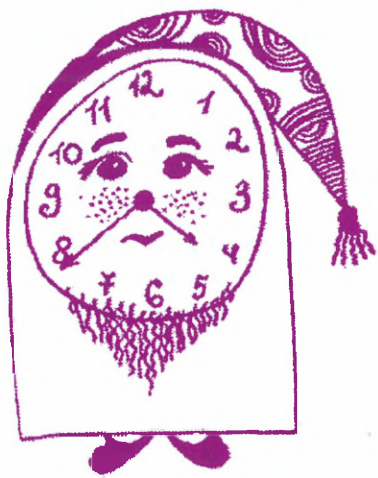
І грошей не жалів ніколи
На шпиталі, старців і школи
Це наш Андрей-Митрополит,
Що вічним сном Героя спить”.

І Матінка моя єдина
Сказала ще: “Молись дитино,
Щоб в сповненні святих ідей
Благословив Дідусь-Андрей”...

Роман ЗАВАДОВИЧ

ДІТЯЧИЙ ГОДИННИК

Діти: Ой, годиннику, наш друже,
Любимо тебе ми дуже,
У кімнату, у віконце
Встати кажеш діточкам.

Годинник: Бам, бам, бам!

Діти: Кажеш руханку вправляти,
Помолитись, поснідати,
А в сніданні добрий смак!

Годинник: Так, так, так!

Діти: Кажеш і в садок іти,
Не сидіти ж дома нам
Чи не правда?

Годинник: Бам, бам, бам!

ДВІ ШАПКИ

Закінчення з попереднього числа.

Аж коли всі помолилися, тато став знов говорити:

– Ви вже хочете знати, що це за шапки? Одна – вашого прадіда, а мого діда, Василя Озерного. Друга – вашого діда, маминого батька, Степана Дідика.

– А вони були солдати? Вихопився знов Левко.

– Прадід Василь був український січовий стрілець. Він боровся проти наших ворогів, москалів, за нашу державу, ту, що ми сьогодні маємо...

– А як боровся? Отак? – Славчик став вимахувати кулачками, аж ющі на тарілках стало небезпечно, щоб не розлилася...

Мама усміхнулася, а тато відповів дуже поважно: – Ні, сину, прадід мав кріса, щоб прогнати їх з нашої землі... І носив таку шапку, мазепинку...

– Як, як? – навіть Левчик не вмів повторити цього слова.

– Ма-зе-пин-ку, – повторив поволі батько. – Бачиш, вона має на переді над дашком такі ніби „крильця”... А назвали її так від славного гетьмана Мазепи...

А він був теж січовий стрілець? – не витримав Левчик. Мама знов усміхнулася...

– Ні, сину, Іван Мазепа жив дуже-дуже давно. І також боровся за нашу Державу, а носив саме таку шапку... Бачиш, вона має збоку зав’язану стрічку! Погляньте, якої вона краски!

Обід вистигав, але мама навіть не гнівалася, коли хлопці встали від стола, щоб краще приглянутися.

– Синя й жовта! – пізнав на цей раз вже Славчик.

– Така, як наші відзначки! – зрадів Левко.

– А ця друга, – почала говорити й мама, – це шапка вояка Української Повстанської Армії, або коротко УПА. Там був вояком ваш дідо – і це його шапка.

– А де тепер дідо і прадід? – спитав знов Левко.

– Їх давно вже нема. Прадіда вбили наші вороги у бою на горі Маківці, А діда у Чорному лісі... Але саме сьогодні вже сталося те, що вони хотіли: маємо Українську Державу...

– То ми вже їх ніколи не побачимо? – спитав з жалем Левко.

– Ні, вже не побачите, але їхні шапки будуть завжди тут висіти обабіч ікони і ми будемо молитися, щоб Мати Божа прийняла їх до неба...

– Ну, досить на сьогодні! – Завважила мама. – Хлопці й так почули багато нового. Тепер кінчаймо обід та час хлопцям іти спати...

– Матусю, а дідова шапка трохи інша, але також має крильця! – не вгавав Левко.

– Правда, вона подібна, і крильця має, це також у пам’ять гетьмана Мазепи! – відповів тато. – Це все слід вам запам’ятати!

Нелегко було мамі покласти хлопців спати, бо вони щораз щось хотіли знати й допитувалися.

Аж врешті мама перехрестила хлопців, щоб добре спали, і пішла до другої кімнати.

Не було кого питати більше... Левчик ще довго перевертався в ліжечку і старався пригадати: „Стрільці... Мазепа... УПА... тризуб...”, аж поки заснув. А Славчик заснув і снилися йому прадід і дід, що боролися за їхні відзначки: сині, як небо, і золоті, як сонце...

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЬЮ-ЙОРКУ

ПОЖЕРТВИ за ТРАВЕНЬ 2007

ТРИВАЛИЙ ФОНД

I am donating \$50 to the **Maria Horodecka** Endowment Fond.
Mary E. Slayton.

На Меморіальний Фонд ім. Анни Байко, Марії і Миколи Стисловичів 2,000 дол. склала **Оксана Байко (IBM).**

На Тривалий Фонд ім. Зиновія і д-р Теодозії Савицьких 2,500 дол. склав д-р **Юрій Савицький.**

ПОЖЕРТВИ

По 4,000 дол. – Микола Яремко (Johnson & Johnson), Мирон і Ольга Гнатейки Veston Dickinson); 3,000 дол. – 75-ий Відділ СУА; 2,500 дол. – Орест і Лідія Білоуси (IBM); 2,000 дол. – зі спадку бл. п. Ірени Мокривської; 757.50 дол. – Мирон і Маріянна Заяці (IBM); 600 дол. – J. G. Terela (IBM); 500 дол. – Українська Федеральна Кредитова Спілка, Рочестер, Н.Й.; по 200 дол. – Володимир і Неоніла Лехмани, А. Коцибала (IBM); по 100 дол. – Зенон Подубинський, Юрій і Анна Залужні, Микола Галів, Міріам Курлак, д-р Ярослав і Оксана Сидораки, Євген Смерека, 111-ий Відділ СУА, Валентина Кузьмич; по 50 дол. – Анна Заброцька, д-р Віталій Богданів, Анна Кадиляк, Роман і Галина Гелетканичі, Марія Пінага, Володимира Теслюк, Анна Серант, Наталія Клапіщак, Юрій Левицький; 45 дол. – Оксана Лобачевська; по 25 дол. – Cliff & Irene Cranick, Ростислав Мілянчик (J. P. Morgan), Стефанія Терлецька, Юрій і Христина Свищуки, Марія Захаріяевич, Володимир Крамар, Анна Думка, Мирослава Мирошниченко, Марія Борковська, Ольга Лесько-Морган, Галина Котсјумбас, Лідія Бук; по 20 дол. – Петро Китастиий, Мирослав і Надія Шмігелі, Василь і Анастасія Марущаки; по 15 дол. – Христина Карпевич, Дарія Ярославич, Elaine E. Derso; 10.96 дол. – Н.Н.; по 10 дол. – Ігор Пахолюк, Олег Склепкович, Євген і Богданна Михайліві, Ольга М. Кандел; по 5 дол. – Люба Іванчук, Катерина Панич, Greta Rubello.

ЗАМІСТЬ КВІТІВ НА РОЗБУДОВУ МУЗЕЮ

У пам'ять бл. п. Ірени Михалюк складаю 50 дол.
Ніна Ільницька.

У пам'ять бл. п. Катерини Лехицької складаю 50 дол.
Олександра Юзенів.

У пам'ять бл. п. Зеновія Пирога складаю 50 дол.
Текля Гусяк.

У пам'ять бл. п. Ірени Мокривської склали: 100 дол. – Оксана Бабюк; 75 дол. – Арета Арлен; 25 дол. – Ліда Гайдучок.

У пам'ять бл. п. Ірени Мокривської пожертви склали: 250 дол. – Мирослав і Надія Трояни; по 100 дол. – Michael & Roma O'Hara, Robertt & Marta Torielli, Богдан і Дарія Кекіші, Ірена і Ляриса Салаяк, Тарас і Світлана Сурані, Христина Троян-Масник.

У пам'ять бл. п. Ірени Мокривської склали (через 83-ий Відділ СУА): 200 дол. – Евстахій Ярош; по 100 дол. – Євген і Євгенія Івашківи, Ляриса Пашук; по 50 дол. – Орест і Лідія Глюти, Олександр і Марія-Дарія Леськіви, д-р Володимир і Анна Рак, Теодозій і Ольга Зазулі, Ярослав і Катря Червоняки, Мотря Мілянчик; по 35 дол. – Володимир і Анна Саф'яни, Юрій і Марія Штогрини; по 25 дол. – Мирослав і Зеновія Кулиничі, Марія Луцик, Юрій і Христина Ференцевичі, Володимир і Богданна Слижі, Юліяна Сусь.

У пам'ять бл. п. Яреми Шугана склали: 250 дол. – Славко і Марійка Томоруги; по 100 дол. – Рома Шуган, Меланія Банах; по 50 дол. – Іліодор і Марія Стройники, Володимир і Богданна Слижі; 30 дол. – Анна Новосад; по 25 дол. – Ігор і Ірена Єдліцькі, Роман і Марія Цигани, Дарія Байко; (15) дол. – Бернад і Анна Кравчуки.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Яреми Шугана, незабутнього товариша із студії-театру під проводом режисера Йосипа Гірняка, складаю 100 дол. (через 83-ий Відділ СУА).
Леся Голюка.

Замість квітів у пам'ять бл. п. Мирослава Біланюка складаю 200 дол. на розбудову УМ (через 83-ий Відділ СУА). Родині висловлюю щирі співчуття.
Леся Голюка.

У пам'ять моєї найдорожчої сестри бл. п. Марусі Лади-Угорчак, яка відійшла у вічність на 99-у році життя, складаю 100 дол. Дочці Софійці висловлюю найщиріші співчуття.

Ірина Ганушевська-Руснак.

У пам'ять дорогої кузинки бл. п. Марусі Лади-Угорчак складаю 100 дол. Дочці Софії Ладі, та сестрам Ірині, Марті, та Оксані висловлюю мої щирі співчуття.
Наталія Лонкевич Гуран.

Висловлюючи сердечні та глибокі співчуття Ірині Руснак з приводу відходу в засвіти її сестри бл. п. Марії Лади-Угорчак, складаємо 20 дол.

Ліда і Ярослав Черники.

Продовження в наст. числі.

ЩИРО ДЯКУЄМО ЗА ПІДТРИМКУ!
Управа і адміністрація УМ.

MASHA ARCHER

extraordinary jewelry

meet the artist at Saks Fifth Avenue...

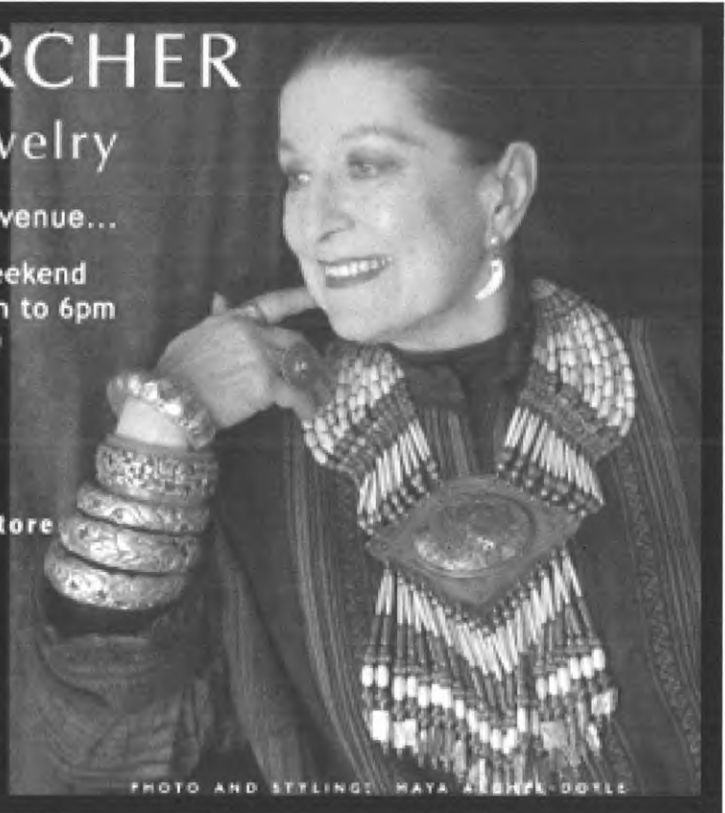
New York City • Thanksgiving Weekend
nov 23 24 25 • fri sat sun • 11am to 6pm
611 Fifth Avenue • 212-753-4000

Available at...

- Selected Saks Fifth Avenue Stores Nationwide
- The Ukrainian Museum Gift Store
222 East Sixth Street
New York, New York 10003
212-228-0110
- FireBird Restaurant
365 W 46th St
New York NY 10036
212-586-0244

SAN FRANCISCO • 415.861.8157 • WWW.MASHA.ORG

PHOTO AND STYLING: HAYA A. BENF-DORLE

THE NATIONAL BOARD OF THE UKRAINIAN NATIONAL WOMEN'S LEAGUE OF AMERICA, INC.

HONORARY PRESIDENT
Anna Krawczuk

Iryna Kurowyckyj — President

EXECUTIVE COMMITTEE

Oxana Farion — 1-st Vice President
 Marta Danyluk — 2nd VP — Membership
 Sophia Hewryk — 3rd VP — Culture
 Mary Ann Zajac — 4th VP — Public Relations
 Lidia Babiuk — Recording Secretary
 Maria Tomorug — Corresponding Secretary (ukr.)
 Roma Shuhan — Financial Secretary
 Renata Zajac — Treasurer
 Irena Steckiwn — Member-at-Large
 Vera N. Kushnir — Member-at-Large

STANDING COMMITTEES

Daria Drozdovska — Social Welfare Chairwoman
 Christine R. Shwed — Education Chairwoman
 Ulana Kobzar — Arts and Museum
 — Scholarship/Student Sponsorship Program Chairwoman
 — Archives Chairwoman

Maria Polanskyj
 Olga Trytyak

REGIONAL COUNCILS

Daria Zawadiwsky — Detroit
 Christine Chomyn-Izak — Philadelphia
 Nadia Sawczuk — New York City
 Martha Stasiuk — New York - North
 Olha M. Lukiw — New Jersey
 Iwanna Shkarupa — Ohio
 Lubomyra Kalin — Chicago
 Ulana Zynych — New England
 Luba Kushnir Dryansky — New York - Central
 Uljana Hlynsky — Liaison for Branches-at-Large

AUDITING COMMITTEE

Joanna Ratych — Chairwoman
 Nadia Cwiach — Member
 Anna Rak — Member
 Lidia Zakrewsky — Alternate
 Lesia Goj — Alternate

Oksana Skypakewych Xenos — Parliamentarian

Irena Chaban — Editor-in-Chief "Our Life"
 Tamara Stadnychenko — English editor "Our Life"

Канцелярія СУА / UNWLA Inc. HEADQUARTERS: 203 Second Avenue, New York, NY 10003
 Tel.: (212) 533-4646 • Fax: (212) 533-5237

Електронна пошта / e-mail: unwla@unwla.org
 Website: www.unwla.org

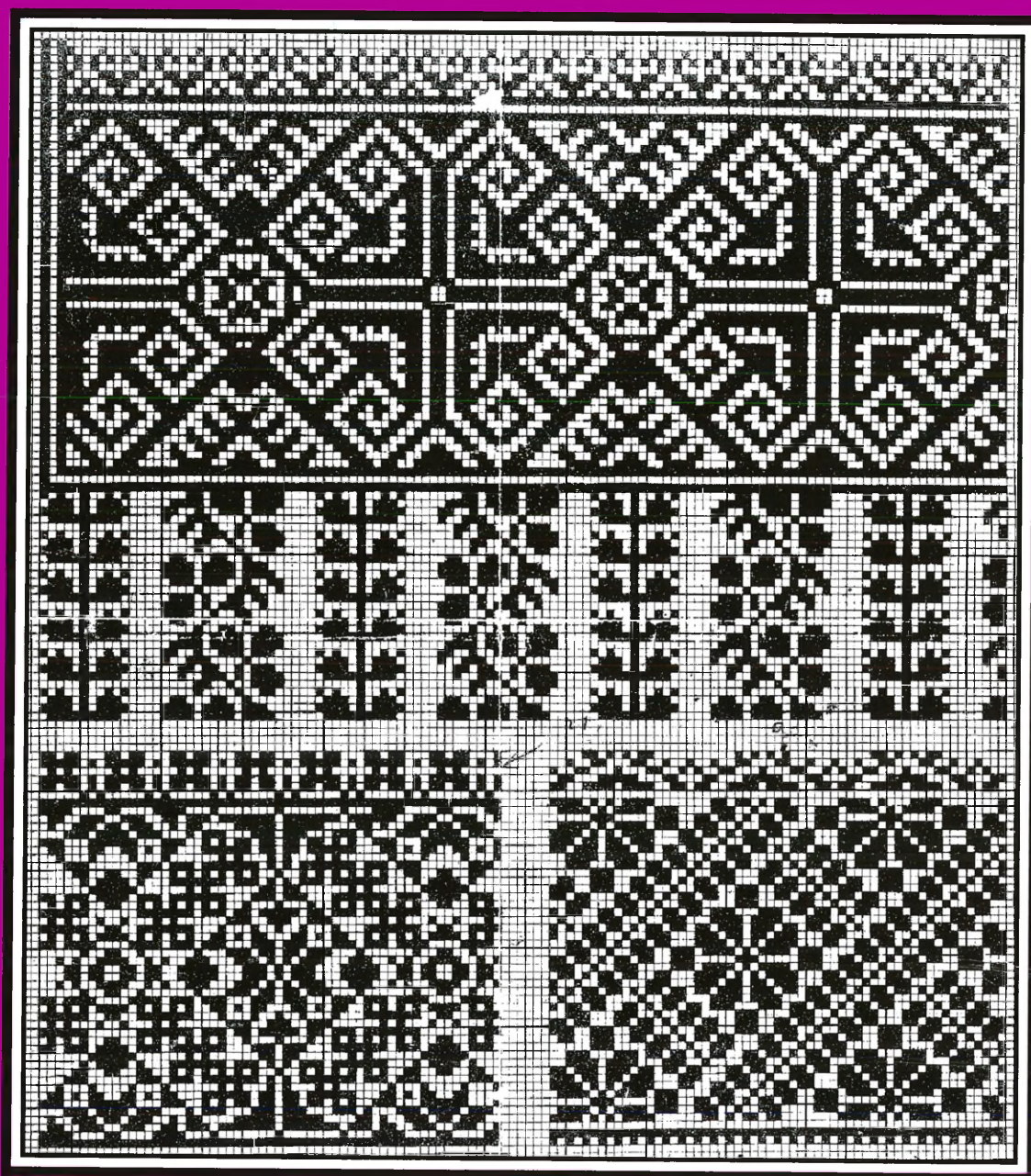
Адміністратор бюро — **Наталія Дума**
 Office administrator — **Natalia Duma**
 Години урядування: 8:30 – 2:00

СТИПЕНДІЙНА АКЦІЯ СУА / UNWLA Inc. SCHOLARSHIP PROGRAM:

171 Main Street, P.O. Box 24, Matawan, NJ 07747-0024
 Tel.: (732) 441-9530 • E-mail: MariaPolanskyj@verizon.net
Maria Polanskyj, Chair

УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ / THE UKRAINIAN MUSEUM:

222 East 6th Street, New York, NY 10003
 (212) 228-0110 • Fax (212) 228-1947
 E-mail: info@ukrainianmuseum.org
 Website: www.ukrainianmuseum.org

***Взори з Сокальщини.
Взір із рукава жіночої сорочки та вставки з жіночих сорочок.***